

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Slovenski Gospodar je v Mariboru s početjem na dnevni čas 6 K., pol leta 3 K. in za četrt leta 1-50 K. Naravnina za Nedeljo 8 K. za drugi dnevi 5 K. Četrtek in petek po ponedeljku pa sta po nizki, pletič na ktorje smo 5 K. — Naravnina se pošilja na: Upravljanje Slovenskega Gospodarja v Mariboru. — List se dopolnjuje do odprtosti. — List se deluje z nasvetom. — Uredništvo: Korotka cesta štev. 5. — Rokopis se ne vržejo. — Uredništvo: Korotka cesta štev. 5. — Uredništvo: Korotka cesta štev. 5. — Rokopis se ne vržejo. — Uredništvo: Korotka cesta štev. 5. — Uredništvo: Korotka cesta štev. 5. — Rokopis se ne vržejo.

Za inserirante plačuje od enostopne petitivne za četrtek 24 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglaševalne postavitev popust. V oddelku "Mala novica" opozide. — Nezaprična reklamacija so poštne povezne.

Kaj je z mirom?

Znano je, da se na cesarjevo željo trudi naša država z vsemi močmi za mir. Čim prej, tem boljše! Ravno sedaj obiskuje naš zunanjji minister zavezniške države, da se že nihovimi predstavitelji pogovarja in dogovarja o natanko določenih mirovnih ciljih. Naš cesar je odločne volje, da se niti trenutek dalje ne vojskuje kakor je treba. Znano pa je tudi, da naši sovražniki še ničesar nočejo slišati o miru. Tudi upi na poseben mir z Rusijo so nam splavali po vodi.

Za to si moramo biti o bodočnosti na jasnen! Bo našem uverjenju je gotovo, da pri navadnem razvoju razmer še prihodnjo zimonočno bomo imeli mir, ampak da se bomo morali še vojskovati. Povdarmo, pri navadnem razvoju, kajti že se zgodi kaj nenavadnega, recimo nova revolucija na Ruskem ali revolucija na Italijanskem, potem seveda je lahko, a ne gotovo, da je konec vojske že bližji. Toda z nenavadnimi dogodki ne smemo in ne moremo računati.

Nam se zdi, da je treba v tem oziru odkrite besede. Mir si želimo sicer vsi, od cesarja do zadnjega državljan, toda izsiliti ga ne moremo. Za to bi bilo brezvestno, ako bi se mamili z mislio, da bode prihodnjo zimo že mir. Mi časnikarji storimo le svojo sveto dolžnost kot ljudski prijatelji, ako na glas povemo svoje notranje uverjenje in pozivamo vsekoga, da se posvojih močeh pripravljajo na dejstvo, da bomo imeli že eno leto vojako.

Povdarmo, da te besede niso lahkomiseln zapisane, ampak da smo si svoje uverjenje zadobili na dobro poučenih mestih. Ce se pa bodo razmere drugače razvile in nam prinesle že letos mir, nam skrb za prihodnjo zimo tudi ne bo na skodo. Previdnost nikjer ne skoduje.

LISTEK.

Vojni spomini.

(Januš Golec.)

(Konec.)

Noben popolnec bi ne pozrl tega židovskega učarca, kaj ſe le jaz priprost kristjan. Zaba zahrbna, mi je hotel pobegniti v kuhinjo, a sem ga dosegel in zgrabil ravno pred vratim. Fantalin se je dril na vse grlo, v kuhinji pa so tulile babure hujše kot na sodni dan. Ključ na kuhinjskih vratih sem varno obrnil, da bi me ne oplasiknilo kako žensche od zadaj.

Nato sem pa začel po domači navadi udrihati z odloženjem, metlinim ročajem po Žideku. Tako dolgo sem ga liniral, dokler je sploh dal kak glas od sebe (!). Pustil sem ga po fantovskem običaju zbitega in odhitel v prodajalno.

No, tu je bilo vse prevrženo in Abrahamoveci so se vsi skrivali pod mizami in stolci. Opozoril sem tovarša na morebitne sitnosti, ki bi nas utegnile dohiteći radi nečastnega pretepa, in pokimala sta mi, da odidemo.

Izlezli smo iz cukernije, jo zaklenili od zunaj, zalučali ključ po cesti, se pognali na konje in z Bogom čututski Przemysl! Cele zadeve menda ni nikdo ovadil, vsaj do naših ušes ni prodrlo.

Iz trdnjave smo prijezdili proti večeru v pozgano, za nočišče določeno selo Darowice. Pri vstopu v to selo se začenjajo oni vojni spomini, katere sem opisoval že v zimi leta 1915 v Karpatih. Objavil sem jih v "Slov. Gospodarju" istega leta pod naslovom: "Volčja dolna." Bili so to časi vojske, kolere in fatote, da nas jih sam Bog varuj! Ker sem jih že o-

Državni zbor.

Državni zbor se je v torek, dne 29. t. m., zopet otvoril. Povsod težko pričakovani dogodek, kajti ljudstvo se je v dobi treh let, odkar nismo imeli parlamenta, prepričalo, da je tudi najslabši državni zbor boljši kakor najboljše uradniško vladanje. Tri leta ni ljudstvo imelo nobene možnosti, da pove svoje pritožbe, kajti časniki so izhajali ostriženi, državni zbor je bil zaprt.

Vse slovensko ljudstvo želi v tem trenotku, ko so se zopet odprla vrata državnega zobra, da slovenski in hrvatski poslanci povsod in vselej in z vsemi močmi podpirajo prizadevanje našega cesarja in zunanjega ministertva za mir. Mir, to je najsrečnejša, najmočnejša in največja želja slovenskega in hrvatskega ljudstva.

Drugo je, da naši poslanci branijo kmeta in delavec pred usušnjanjem, ki mu preti od strani velikega kapitala. Kmet in delavec stojita pod stotinami in stotinami odredb in določb glede pridelovanja in prehrane, dočim se veliki kapital giblje še večinoma brez spon. Gospodarske težave kmetskega in slovenskega ljudstva naj bodo torej priporočene posebni skrbi naših poslancev.

Tretje je, da sečijo poslanci uboge ljudstve pred onimi uradniki, ki ne poznajo ne maj ne načina svojega občevanja ravne z najrevnejšim ljudstvom. Ne govorime splošno, toda nihče nam pač ne bo oporekal, da se zraven dobrih in ljudomilih uradnikov nahajajo tudi surovi in nedelavnii. Spoštujemo uradništvo, ampak proti izrastkom uradništva je treba nastopiti ne samo v interesu ljudstva, ampak tudi v interesu uradništva samega. Med vojsko se je veliko grešilo v tem oziru, in sicer od časa, ko se začeli zapirati po nedolžnem naše ljudi, do danes, ko še neprijazne občevanje ni izginilo iz sleherne uradniške sebe. Gleda občevanja

z ljudstvom računimo tudi zapostavljanje slovenskega jezika. Danes so časi in minili, da bi se jezik, ki ga govorijo hrabi in junaki slovenski vojaki, v zaledju v kakem uradu zapostavljal.

Delovanju slovenskih poslancev želimo najboljšega vespehal.

Boljši časi za katoličane v Rusiji.

Iz Stockholma se poroča:

Odkar je v Rusiji odpravljena stara vlada, ki je s kruto silo tlačila ob tla vsako versko gibanje ruskih katoličanov in je na krmilu nova začasna vlada, so se razmere za ruske katoličane zelo zboljšale. Začasna ruska vlada je odpravila vse ovire, ki so zabranjevale prosti verski razvoj ruskih katoličanov. Katoliškim Ukrajincem sedaj ni samo dovoljeno, da si smejo po svoje urejevati svoje verske razmere, ampak jim je še celo dovoljeno, da smejo neovirano vabi nazaj v narodje katoliške cerkve tiste Ukrajince, katere je prejšnja ruska vlada s kruto silo odvrnila od katoliške cerkve in jih prisilila, da so morali postati pravoslavni.

Naravnost zgočovinske važnosti za katoliško cerkev v Rusiji je bivanje lvovskega nadškofa grofa Szeptickega v Rusiji, katerega so Rusi svoj čas spravili iz Lvova v pregnanство v Rusijo in kateremu je sedanja začasna ruska vlada dovolila, da se seme zopet vrnil v Lvov. Nadškof Szeptycki je sedaj tolično okrovil, da je mogel dne 11. maja odpotovati v spremstvu nekaterih istotko iz Galicije odgnanih katoliških duhovnikov iz Petrograda v Kijev, kjer se je vršila katoliška cerkvena slovesnost, kakoršnjih je bilo dosedaj le malo v Rusiji. V katoliški škofijski cerkvi v Kijevu je namreč nadškof Szeptycki posvetil ruskega pravoslavnega duhovnika Fjodoriva, koga starši so bili svojčas od ruske vlade prisiljeni se odpovedati katoliški cerkvi, za novega katoliškega škofa vseh z Rimom združenih Ukrajincev, živečih v Rusiji in na zasedenem ozemljju. Po večdesetletnem

črtal in orisal, jih tokrat izpuščam, da bi mi ne bi kdo očital, da udriham po že davno omlačeni slami. Nadaljeval bom z umikom po tretji bitki, ki se je začel za Volčjo dolino.

Klofute.

(Januš Golec.)

V tem večnem času ni samo na bojni črti, ampak tudi v ozadju nebroj sitnosti in zaprek. Mislim, da se oklene človeka največja navlaka, ako se vozi z železnicu. Saj nobeden pameten ne drvi skoli brez sile in potrebe. Malo vlakov vozi, še ti se nabitio polni, da je potnik v današnjih časih na potovanju mučenik. Mene je prisilila nekolikokrat vojaška služba, da sem bil primoran šestti na železniški vez, a sem vsakdar robantil ter zaklinjal vojno, ki nas priklepala pri potovanju na težave.

Pred nekaj tedni sem moral službenim potom iz Gradača v Radgonu. Odpeljal sem se iz Štajerske prvočolnice z osebnim vlakom ob % na 6. uro zjutraj. Seve, človek vojaškega kroja je prisiljen vstopiti v voz z napisom: Samo za častnike! Tačisti s črnimi črkami počrorgani papir bi lahko odstranili, ker v teh vozovih se vozi navadno vse drugo samo častniki ne. Tudi tega jutra, ko sem romal službeno, so bili v vozovih vsi sedeži zasedeni prav do zadnjega.

Vsa se boji in ogne vojaka, le ženske, ozilroma dame ne. Tokrat je sedelo po kupejih neštetno otrok in dam, le častnikov nič. Kaj mi je pomagala vsa do grla kipeča nevolja, ostal sem stoji na hodniku. Če bi glasno zmerjal, bi me še kvečjemu zaprli. Boljše je stati na hodniku železniškega voza, nego prekuhati v luknji opravičeno jezo.

Da se ne trčim preveč s postavo vsled zmerja-

nja o slabih javnih razmerah, povem očirito, da sem še danes vesel, da onega jutra nisem sedel, ampak stal od Gradača d Spielfelda. Že v Gradaču sem motoril iz voza skozi okno poleg vlaka stopečega sprevodnika. Čudo božje! To je bil orjak po rasti in zunajnosti. Pri tako orjaški postavi so dvigale moža na najvišji klin lestve možnosti podnosne mustače, ki se poganjale na obe strani v izvanredno, vodoravno dolžino, da bi si jih bil lahko za vratom od zadaj začevzel v pentlo. Konduktter je imel poleg medene trombe preko rame še običajno manjšo, svetlo piščalko, pritrjeno na motvozu pod vratom. Na to piščalk je pred odhodom neprestano brlizgal s tako polno sapo, da so si tiščali nekateri potniki po kupejih uše. Možu je to piskanje in tuljenje očividno ugajalo, ker ni prenehral niti za trenutek, dokler ni vrisinil vlak in smo se odpeljali.

Mustačasti sprevodnik se je na pisk lokomotive zavrtel na peti in po bliskoma je stal tik mene na hediniku. Nekako prezirlivo me je meril od nog do glave. Iz njegovih samozavestnih pogledov sem uginal, da me je pogruntal mož v zdravniku iz zaledja, ki je o svetovni vojni doslej le samo čital in čul, a se mu še niti ne sanja ne, kakšen zmaj da je ta vojna ob blizu, na fronti.

Moje domnevane slutnje so se prav kmalu dobesedno vdejstvile. Na železnicu k sreči se ne šopiri običaj, da bi se skupaj se vozeči potniki med seboj predstavljali. Po navadi pričnejo kar nepoznano v sledil dolgega časa in prisiljeni po voznih okoliščinah razgovor ter zabavo.

Te izjeme družabnega občevanja, seveda samo med gospodo je tako, se je poslužil tudi moj sopotnik sprevodnik. Kar meni nič tebi nič je odpril ustia z vprašanjem:

"Se peljete zopet na kak nabor vojakov pobirat?"

Jaz sem mu samo z glavo pokinil, da bi se ga

zatiranju je bil ta dan za katoliške Ukrajince dan veselja in novih upov na boljšo bodočnost.

Iz Kijeva je nadškof Szeptycki odpotoval proti Tarnopolu, da se osebno prepriča o stanju rusinskih katoliških župnij v onem ozemlju, katerega so Rusi zasedli. V Sitomiru se je posrečilo njegovemu prizdevanju, da je začasna ruska vlada imenovala posebno komisijo, ki bo preiskala vse slučaje, v katerih so russki pravoslavni škofje in prejšnja ruska vlada s surovo silo prisilila na stotine katoliških Russinov, da so se morali odpovedati katoliški cerkvi in prestopiti v pravoslavno cerkev, slučaje, ko je bilo več sto katoliških duhovnikov ali ubitih iz ničevih vzrokov, ali pa iztiranih v ječe in pregnanstvo. Zlasti kruto je razsajal russki pravoslavni nadškof Evlogij v vzhodnem delu Galicije v okolici mesta Brody, kjer je moral vsak, kdor se ni prostovoljno odpovedal katoliški veri, zapustiti rodno grudo in bil pregnan v notranjost Rusije, ali pa vržen v ječo. Imenovan pravoslavni nadškof Evlogij je v vzhodni Galiciji kratkomalo odstavil vse katoliške župnike in jih nadomestil s pravoslavnimi ter prepovedal v katoliških cerkvah vsako katoliško službo božjo.

Ker je sedanja ruska začasna vlada dovolila, da se smejo vrniti na svoje gališke in bukovinske katoliške župnije vsi odgnani katoliški duhovniki in da se smejo katoliški Russini v verskem oziru svobodno gibati, je smelo trditi, da je nastopila za ruske katoličane nova, veseljša doba.

Smrt divjačini!

(Iz Savinjske doline.)

Kmetje se vedno pritožujemo radi škode, katero nam napravlja divjačina, posebno zajec, vrana in fazani itd. Pa vse naše pritožbe in prošnje so glas vpijočega v puščavi.

Glejte! Pisec teh vrstic je nedavno videl sadenosnik stare vdove. 20 jabolčnih dreves, ki so bila pred 4 leti vsajena od njenega sina, ki pa je sedaj pri vojakih, so od zajeta tako oglodane, da se bodo gotovo vsa posušila. Kolika je škoda! Ako računamo 1 komad 10 K, znese to 200 K. A močno, mlađe in zdravo drevo je samo vredno 200 K. Pa koliko je takih slučajev, ki ne pridejo v javnost. Gotovo je, da divjačina desetkrat toliko škode napravi, kakor znesee lovskaj najemnik. Sadjarji pa izgubijo vse veselje do sadnjereje. Zajec pa napred tudi na polju prav veliko škode in ravnotako tudi vrana, posebno pri turšici. Spomladi, ko rastlina iz zemlje prileže in jeseni pa zopet ko storže obira. Marsikateri kmet je več mernikov manj priedala, ker mu jo divjačina odnesi in ogluli. Pa tudi mala piščeta niso pred vrano varna. Ravnakar mi je eden od sosedov toževal, da mu je vrana že šest piščet odnesla, enega celo pred njegovimi očmi.

Nekdaj je bila postava, da si je moral vsak posestnik svojo zemljišče sam ograditi, ako je hotel, da mu tuja živina ni delala škode. Pa to je bilo pod absolutistično graščinsko vlado, ker takrat so kovali postave večinoma graščaki. In ravno ta lovski zakon ima značaj iz istih časov. Zato prosimo vse kmetske poslance, naj lovski zakon spremeni, da se bo smeja vsa škodljiva divjačina in tudi zajec prosto pobijati, ali pa da bo moral najemnik lova škodo povrnilti, katero divjačina povzroči. Kmet ima jeseni toličko nujnega dela, da mu tudi pri najboljši volji ni

tem hitreje odkrižal. Orjak pa se ni pustil kar tako odpihniti kot sitna muha, ampak je bahavo ponosno nadaljeval:

"Ne zamerite! Jaz že službujem nekaj let pri železni in poznam vsakega potnika na prvi pogled celo po njegovem poklicu. Vam se pozna že na kilometr, da ste vojaški zdravnik. Očala, obraz in roke, to vse vas izdaja že od daleč kot doktorja."

Meni je prijala ta vrzel zmote v spoznavanju človeštva, zato sem pustil možaka na napačnem tiru brez pojasnila. Razgovor o spoznanju poklica koj na prvi pogled sva moralna prekiniti, ker smo se bližali prvi postaji. Sprevidnik je izstopil in se postavil k vlaku. Imel sem priliko, da sem se divil njegovi doblej še neopaženi vrlini. Ni čuda, da je ta Goljat porasti in brkah trobil v svet z nadčloveškim glasom. Začel je ime: Puntigam preklicavati prva dva zloga nizkega glasova, zadnjega pa je tako visoko potegnil, da je poluknil vse skozi okna: Zakaj neki je ta ded tako grozno vpil. Moj prijatelj je vpil in klical naprej svoj:

"Punti-gam!"

Meniga so ga slišali v Gradec na kolodvor. Ko se je po svoji lastni volji zadosti nakričal, je še blizgal na svetlo piščalko, dokler ni trompetnil vlakodvoda in smo se pomaknili naprej.

Mož se mi je samoposebi umevno ponovno pridružil. Pustil je prejšnji razgovor o raznih poklicih in se je zagnal, kamor sili danes vse, že ženske, na bojno polje. Ded bi me bil skoraj užalil, koj pri začetku razmotrovanja o vojni. Ošvienil me je z za vsakega vojaka najbolj občutljivo gorjačo, češ:

"Vi ste getovo, odkar ste v vojaški službi, vedno od zadaj v zaledju. To vam čitam jaz iz obraza in sploh iz vsega obnašanja."

Ta debeli cmok krivo nagle sodbe sem pogoltiš s težavo, a šlo je, premagal sem se in pokorno

mogoče dreves namazati ali oviti ter vse storiti, kar se sedaj zahteva od njega, posebno sedaj, ko delavec tako primanjkuje. Graščaki in drugi bogataši, ki imajo svoje plačane vrtnarje, lahko obvarujejo svoje drevje pred glodalcem. Sicer pa so graščaki navadno tudi lovski najemniki. Gospodskim lovecema pa svetujemo, naj si sami domače zajce (kunce) redijo, če jim že zajče meso res tako diši. V našem kraju je ta reja precej razširjena. Na mesto lovskih zabave naj si pa kak drug "špas" izmislijo, s katerim ne bodo kmeta oškodovali.

(Opomba uredništva: Sklepanje lovskih zakonov spada v deželni zbor. Malo upanja je, da bodo deželni zbori kmalu sklicani.)

Navodilo za zatiranje peronospore in grozdne plesnobe.

Kljub temu, da se vsako leto poučuje, kako se zatira peronospora in odijs, zdi se vendar potrebno, vnovič pisati o tem, ker je zopet mnogo škropilcev moralo iti k vojakom in se rabijo za to delo ljudje, ki mu niso popolnoma kos — dostikrat ženske — in poslednjič tudi za to, ker pridejo v poštev nova zatirala sredstva.

Za zatiranje peronospore razdeljuje Zveza gospodarskih zadrug v Gradeu (Bismarckplatz 3) potom okrajnih zastopov in občin posameznim vinogradnikom bakreno galico in "bosnapasto".

Opozarja se, da ima Zveza teh sredstev dovolj na razpolago. Od vinograđnikov je tedaj odvisno, da se vrši zatiranje pravočasno in temeljito. Pri tem se opozarja na sledeče:

Škropi se naj, bodisi z galico ali bosnapasto, prvo kratek pred cvetom, ko se prikažejo vsi grozdnji zarodki, kar se dogaja koncem maja ali začetkom junija, drugokrat pa ne redeno do posvetu. Ako vsled dejstvnega vremena v hladnega vremena trta dalje časa ne ocvete, se lahko v drugokrat Škropi tudi med cvetom, ne da bi to škodilo nežnim grozdnim zarodkom. Tretjekrat se Škropi 14 dni pozneje in še ponovno le v slučaju, ako vlažno vreme pospešuje razvoj peronospore.

Za prvo škropljenje v legah, kjer se peronospora po redko pojavlja, se vzame 1% na (1 kg galice na 100 l vode), kjer je mnogo peronospore, 1½% na galično-apnena zmes (1½ kg galice na 100 l vode); za drugo škropljenje se rabi 1½% na do 2% na in za tretje in četrto škropljenje 1% na do 1½% na galična zmes.

"Bosne" se vzame za prvo škropljenje 1½% (1 kg bosnapaste na 100 l vode) do 2% na raztopina, za drugo 2% na 3%, za tretje in četrto škropljenje 1% na 2% na raztopina. Opozarja se, da drži "Bosni" pridjana žlice ½ kg in je vzeti za 1½% na raztopino tri žlice in za 2% štiri žlice "Bosne" 1 t. i. za 100 litrov 4 žlice, ali za polovnjak (300 l) 12 žlice "bosnapaste".

Prvo in drugo škropljenje pred cvetom in posvetu je najvažnejše in se mora zelo natančno in vestno izvršiti. Ne samo listi, ampak tudi grozdnji zarodki se morajo od vseh strani temeljito poškropiti. Tako močno škropiti, da bi tekočina z listja odtekala, bi bila potrata. Ako neposredno po škropljenju dežuje, se mora škropljenje ponoviti. Galična zmes,

pokinil. Prijatelj je prezirljivo smehljaje se prekrižal na prsih roke, si pogladil po dolgosti mustače in meril kot bi namerjal reči: Takega zajeca, kot si ti, sem ravno rabil. Tebi bom že povedal, kaj da je vojna? Res, mož je zamahnil mogočno z desnico po zraku ter čeljustnili krohotajo:

"Ha-ha-ha! Jaz vam pa vem, kaj je vojska. Pri moji duši! Že eno celo leto vozim z vlakom proti Trstu. Joj! Tamkaj, mislim v Trstu, vam slišimo kanone in strojnike. Se pobliškavati se vidi, kadar počaka na prokleti Lah. Ha! Tako veste, tepel in ruval se še nisem z nobenim sovražnikom, ne z Rusom ne s Taljanom. Na, saj veste, da sem pri železničniku neobhodno potreben. Za to nevarno vožnjo od Dunaja do Trsta vam ni vsakdo."

Tu je zopet prekinil, ker smo se ustavili že na drugi postaji: Abtissendorf. Po končanem preklicavanju in žvižganju na piščal je stal brkač zopet tik mene. Moral mu je med vpitjem in fučkanjem odfrčati konec prejšnjega razgovora, ker se je spustil na vojnični čisto nasprotni plat z vprašanjem:

"Kedaj bo pa mir?"

V odgovor sem malomarno skomizgnil z ramami. To moje dvorezno mnenje družabnika ni nič kaj zadovoljil. Začel je kleči kugo, vojsko in laktoto, da je še bilo mene resno strah. Ce bi bil on cesar, bi še danes sklenil mir. Samoposebi umevno, da bi pobagal Rumunijo, Srbito in Rusko Poljsko v svoj žep. Hudič potegni do dno pekla to vojno, saj je ima že vsakdo dovolj. Letos mora zavladati mir tako gotovo kot je amen na koncu očenaša! Dospel do te glavne mirovne točke, se je vlak ustavil in konduktor je oznanjal na vso sapo:

"Wern-dorf! Wern-dorf!"

Wern-dorf je prav majhna in neznačilna postaja. Tokrat ni vstopil niti izstopil ne jeden človek. Moj drug je tulil kljub ničevemu prometu:

posebno pa Bosna, se mora, predno se vzame iz kačij, temeljito premešati in tudi med škropljenjem se mora raztopina Bosne v brenti večkrat pretresti, da se bakrena raztopina ne vsede.

Orodje za škropljenje se po vsaki uporabi temeljito osnaži. Nadomestne dele tega orodja in gumičeve cevi prodaja tvrdka Avgust Sattler, Gradeo, Landhausgasse, dokler je kaj v zalogi.

Kdor ima galico in Bosno na razpolago, naj škropi prvokrat in drugokrat z galico in nadalje z Bosno.

Vsa druga za zatiranje peronospore priporočena sredstva se naj tako dolgo ne rabijo, dokler se ne na deželnih učiliščih temeljito ne preizkusijo in priporočijo.

Za zatiranje odijsa razdeljuje Zveza žveplo in natriumtiosulfat (salojidin).

Žvepla se naj pred cvetom po škropljenju z galico ali Bosno. V drugič se žvepla po cvetu tudi takoj po škropljenju z galico ali Bosno in sicer ob topem, lepem vremenu brez vetra. Vsakokrat se naj tako žvepla, da se grozdje enakomerno potrosi. Preobilno žveplanje osmodri grozdje in je potrata žvepla. Ako se vse žveplo ne razkroji in pride z grozdjem v stiskalnico in z moštom v sode, nastane v novem vinu žveplanivodik in po gnjilih jajcih smrdeč okus.

Pride za žveplanjem hladno, deževno vreme, nima žveplanje vesela in je treba pri lepem vremenu zopet žveplati.

Ako se odijs kljub žveplanju pojavi, potrosijo se vnovič bolane in sosedne trte.

Natriumtiosulfat, podžveplenokisl natron, tudi salojidin sol imenovan, je dobro učinkujčo sredstvo zoper odijs pri prvem in drugem škropljenju, ako se pomeša z galico ali Bosno — v 1 hl raztopine pride ½ kg salojidina. Ako se raztopina pravilno pripravi in se žno listi, posebno pa grozdnji zarodki od vseh strani temeljito poškropijo, zatre se peronospora in odijs, torej obe bolezni hkrati. Če se po drugem in po tretjem škropljenju vendar še pojavi odijs, se bolano grozdje in grozdje bližnjih trt z enako raztopino vnovič zadostno poškropi.

Galično-apnena zmes in raztopina Bosne se pripravi kakor za zatiranje peronospore, samo da se doda na 1 hl raztopine ½ kg več mastnega apna, da se vežejo soli, ki so v natriumtiosulfatu. Salojidin se denes v košarico iz vrbovih šibic in se ponovno pomakna v raztopini, da se sol popolnoma raztopi. Zgotovljena zmes galice in natriumtiosulfata ali Bosne in natriumtiosulfata se temeljito premeša. Da se pričamo, da je raztopina pravilno pripravljena, moremo v njo koček fenolitaen-papirja, ki mora lepo porudečiti. Prekislata tekočina bi osmodila nežne dele trte.

Naše žrtve za domovino.

Od sv. Petra niže Mariibora se nam poroča: Dne 22. maja t. l. smo dobili od četovodja Dunsta pri 12. poljski stotniji 47. pešpolka pretesnjočo poročilo, da je dne 18. maja ponoči na poljski straži padel od izdajalske granate v trebuž zadet, Konrad Kreml, sin Matevža Kremla, posetnika v Nebovi. Imenovan ima vsi štiri sinove pri vojakih. Najstarejši sin Anton je v ruskem vjetništvu že od leta 1914, odkoder se je dopisnico zglasil še le pro-

"Wern-dorf! Tri minute!"
Vlak je pridržal na postajo ob 7. uri zjutraj. V mesecu aprilu zadosti zgodaj. Na postajinem poslopju so bile še polke, ki so na starih, pritičnih postajah prikrovjene kar iz celih desk, vse zaprite. Pod srednjim oknom je stala klop. Na tej klopi je ravno tedaj, ko smo privozili na postajo, sedel človek moškega spola, kakoršni se rodijo in rastejo le visoko v hribih. Bil je namreč trep ali teleban, dobesedno vzet. Glavo je imel debele kot svinjski pisker, prav neumno izbuljene oči, široka usta in pod vratom dva krofa precejšnje velikosti in teže. Tako približno ustvarjen je sedel tamkaj na klopi, držal z obema rokama časnik, kadil viržinko in ne meneč se za prihod vlaka, je bidal navidezno zatopljen v počrgotani papir. Ker je moj sprevidnik trobil preveč glasno svoj "Wern-dorf!", se je nekdo zbudil v zapoljani postaji. Dobro sem videl, kako se je polka srednjega okna v toliko odprla, da je vzbujenec lahko poškilil postrani skozi odprtino. Od tega komaj iz postelje vstalega radovedneža, ki ga še tedaj nisem mogel presoditi po spolu, je bilo videti samo njegov ogromni nos, ki je molel na dolgo skozi polkino vrzel v hladno aprilsko jutro.

Ta nos izvenredne dolžine je vzbudil ter posredil naso pozornost vseh gledalcev iz vlaka. Vse je zastrmelo v to človeško bitje, ki polukava vlak z nosom, ne z — očmi. S tem pa, da je dolgonosa oseba odrinila nekoliko zaprto polko, je zadela ob debelo butico že omenjenega terebana, ki je sedel na klopi pod oknom, zjajal v časopis ter puhal vržinko. Debeloglavec se ni niti ozrl, kdo ga kraspa z deskou na glavi, ampak hladnokrvno je zamahnil z bučo nazaj in zaprl polko. A ta ubogi, v aprilsko hladno jutro štrelč nos se ni utegnil pravočasno umakniti pri zamahu z debeloglavega glavo. Obtičal je čez polovicu med obema polkama.

(Konec str.)

Sloven. Franc je na Rusko-Poljskem na fronti. Najmlajši Janez se že pogreša od 1. junija 1915. Bil je pri 40. pešpolku. Tem potom se prosi, če kdo kaj ve o njem, naj sporoči njegovemu potrtemu očetu. Ker je bil padli Konrad najboljša podpora in desna roka svojemu bolanemu očetu, se ta nenadomestljiva izguba toliko bridekje občuti. Dne 25. maja bi bil Konrad ravno dve leti neprestano na fronti. Letos v spomladi je bil že drugikrat na dopustu, ker se je potrebovala bolezen zelo poslabšala ter se je silno težko ločil od svojih domačinov, kot bi slutil, da se mu ne bo več izpolnila želja, da bi še kedaj videl svoje ljube in drage. Bil je tih in delaven; v družbi je rad vse razveseljeval s svojim petjem, zato ga je vse imelo rado. Goriška, z našo krvjo prenapojena zemljica mu naj bo lahka. Na svidjenje enkrat nad zvezdami!

V Gradeu je dne 24. maja umrl Blaž Znidar, pesec 47. pešpolka, doma iz r a j h e n b u r ſ k e ž u p n ije. Rajni si je nalezel smrtno bolezen na raznih bojiščih.

Vsem slovenskim žrtvam za domovino ohranimo trajen spomin!

Italijansko bojišče.

Deseta laška ofenziva se po kratkom odmoru na binkoštno nedeljo z vso silo nadaljuje. Glavni naporji Italijanov so sedaj naperjeni proti južnemu odseku naše primorske fronte, proti Kraški planoti. Lahko so poslali proti našim v boj tako ogromno število infanterije in sicer na celi 40 km dolgi fronti od Play do morja, da so vedno čez mrtve kupe laških borilcev drvele dan za dnevom in deloma tudi po noči sveže in goste sovražne vrste. Lahi so svoje vojake opijani pred napadi z vinom. Sovražni artileriji je prišlo na pomoč tudi težko angleško topništvo. Ogrijeni bliksi so bili na celi črti tako gosti, da je nebo od Tolmina do Devina ob Adriji ponoči in podnevu žarelo kot bi se odpril pekel. Sila sovražnega napada je pretekla in pričekana do vrhuncasrditosti. Naši, med njimi na tisoč slovenskih mladeničev in mož, so tu stali trdnko kakor železen zid. In vzdržali smo tudi teden. Lahi so samo pri Jamljah na Krasu zasedli kakšen kilometr naših napredopisanih postojank in so na posameznih odsekih dosegli neznačne uspehe. Lah se ima dolgo pot do Trsta in Ljubljane. Žrtve so na obeh straneh prav velike. Lah je izgubil v deseti soški bitki, kakor zatrjujejo švicarska poročila, o krog 1 500 000 mož. Vjeli smo okrog 15.000 Lahov. Bitka se še nadaljuje.

Avstrijski nadvojvoda Juriša na sovražniku.

Nadvojvoda Leopold je kot artilerijski nadporočnik dne 27. maja z nekaterimi topničarji na Krasu blizu Jamelj v najsprednejši postojanki jurišal proti sovražniku in je zajel večje število Lahov in 2 strojni puški. Mladi nadvojvoda je dal lep zgled neustrušenega bojevnika.

Spodnjestajerski junaki.

Naše uradno poročilo z dne 28. maja omenja, da so se mariborski prostovoljni strelec dne 27. maja v boju pri Jamljah posebno proslavili. Trikrat so vrgli sovražnika, ki je vdrl v naše jarke, nazaj in so vjeli pri tem 6 častnikov in 300 mož, vplenili pa so 2 strojni puški.

Kako je bilo v deseti ofenzivi.

(Piše Janko Mlakar od 87. pešpolka.)
Bilo je dne 12. maja. Prijetno spomladansko solnce je z vso krasoto obsevalo naše postojanke, ki so bile docela izgotovljene in utrijene. A glej! — Zjutraj nenadoma se začne naš ljubezniški sosed zopet nekaj sumljivo gibati. Naš sum se nam potrdi, ko so začeli iz nasprotne strani oglašati topovi; vedno gosteji so bili goreči izstrelki iz vseh kalibrov na naše postojanke. Zarilo se je in bliskalo, da je bilo kakor v peku. Podnevi in ponoči je trajalo to bobnenje in vsi smo že z veliko napetostjo pričakovali, kdaj se bo končala ta strašna predpriprijava, in kdaj bo začela napadati laška pehota. In ni nam trebalo dolgo čakati. Popoldne lepega majniškega dne se je Kadorna vendar naveličal te kanonade in zapovedal je splošen napad. Misli je namreč, da je nas s svojo kanonado prisilit na oni svet; pa šudro se je zmotil. Ko so se pokazale rojne vrste napadajočih Italijanov, smo jih sprejeli s takim ognjem iz pušk, da je bilo kar veselje poslušati ta koncert. Začeli so plesati, skakati in se sukati, da je bilo lepše kot v kakem velikomestnem gledališču. Med tem pa smo mi pridno pritisnali na puške, strojnico se ropotale in tako smo ustavili laški napad, še predno so prišli do naših žičnih ovir. Niti eden od napadateljev se ni povrnil. Skoraj vsi so podlegli ognju avstrijskega orožja in ostali v smrtnem spanju. To se je še ponovilo parkrat, vselej na enak način. Da je bila ta muzika še močnejša, so se za našim hrbotom oglašali očetje, imenovani možnarji najtežjega kalibra. Laški poveljniki so spoznali nadčloveško brambo naših postojank in so ustavili prodiranje; začeli so šteti svoje velike izgube mrtvih in ranjenih. Niti za ped zemlje se jim ni posrečilo priti naprej. Sloven-

ska kri je vzdržala v laškem ognju, a italijanska pa našega ne. Pommili bodo za vselej, kdaj so se tepli s slovenskoštajerskimi fanti in moži.

Vsem bralecem in bralkam „Slovenskega Gospodarja“ pošiljamo junaški branilci slovenske zemlje najlepše pozdrave! — Četovodja Kuder Martin iz Griž; desetniki: Sturuh Blaž iz Blekovca na Koroškem, Zalokar Janez iz Dobja in Centrib Filip iz Prevorja; poddesetnik Majcen Friderik iz Lešnice; moštvo: Janko Mlakar in Lah Matija od Velike Nedelje, Verlič Franc od Sv. Antona, Dežman Henrik iz Luč, Podrepšek Jurij iz Šmarja, Dolar Jožef iz Trbonj, Anzele Martin iz Gereče vasi, vsi od 8. vojne stotnje.

Lahi imenujejo slovenske vojake „zelene hudiče“.

Slovenski vojaki nam pišejo:

Naši sovražniki že dobro poznajo naš spodnjestajerski pešpolk ter nas imenujejo „zelene hudiče“; dobro ga bodo pomnili hinaški Lahi od prejšnjih, a posebno pa od desete ofenzive. Zgodilo se je, da so Lahi vdrli v naše jarke, a so bili takoj s protinapadom zopet vrženi nazaj. Poleg orožja so prišli na vrsto tudi ročni krampi, ki so neusmiljeno prepavali po polentarskih grešnih hrbitih. Vsak, kateri jo je srečno nazaj odsopal, se je ozrl na dotično višino, in napravil trden sklep, da nikdar več ne gre poskušati tako trdega oreha kot so „zeleni hudiči.“ Laški vojvodje so si gotovo mislili s to šest mesecov se že pripravljajoč ofenzivo pridobiti favorove vence; toda zaman! Železni zid ob Soči se ne da zlomiti — brez vspeha so njih trudi in strupeni plini, s katrimi so nas večkrat pozdravljal.

Ob priliki te sedaj že nad 14 dni trajajoče soške bitke vam vsem dragim domačim priateljem in znancem pošiljajo iskrene pozdrave: desetnika Vekoslav Lukman (Sv. Bolzenk pri Središču), Rep Fran (Kamenščak pri Ljutomeru), poddesetnik Rastislav Munda (Sv. Tomaž pri Ormožu), pešci Filip Kokol (Ptuj), Jože Horvat (Sv. Urban pri Ptaju), Fr. Vuk (Pragersko), Ludovik Puklavec (Ormož), Lud. Gradišč (Sv. Tomaž pri Ormožu), Hriberek Franc (Pragersko) in Gobec Franjo (Zagreb).

Na drugih bojiščih.

Na ruski fronti se baje nekaj pripravlja. — Ruska artilerija se zadnji čas živahnje giblje, tudi ruske poizvedovalne čete postajajo od dne do dne gibljive. Vojni poročevalci zatrjujejo, da so to znanimenja bodoče ruske ofenzive. Ruska armada radi notranjih dogodkov v Rusiji sicer ni posebno zmožna za velike napadalne boje, a četverosporazum, posebno Italijani, vedno silijo Rusijo, naj začne z ofenzivo. Ruski vojni minister Kerenjski potuje zdaj na fronti od postojanke do postojanke in navdušuje vojaštvo. — Rusija pravi, da je pripravljena skleniti mir, pa ne samo z nami, ampak le tedaj, če se sklene splošen mir.

Tudi na rumunski fronti postaja gibanje sovražne artilerije in infanterije živahnje.

Na macedonski bojišču razen topovskega ognja na posameznih delih fronte, zlasti ob kolenu reke Črne, nobenih večjih vojnih dogodkov.

Na francoskem bojišču se več ali manj na vsi fronti nadaljujejo vojna podvetinja, zlasti v Šampanjji so močne francoske čete napadale nemške postojanke, toda brezvpsesno. Iz velikega premikanja angleško-francoskih čet se sklepa, da vojska na tem bojišču še ne bo kmalu prenehala, temveč še bo zatevala ogromno človeških žrtev.

Na turških bojiščih razen topovskega boja na egiptovskem bojišču nobenih važnejših dogodkov. Angleži se skrbno pripravljajo na novo ofenzivo v južni Palestini. Turki so izpraznili mesti Gazo in Jalo ob sirški morski obali.

Razne politične vesti.

Slovenska napredna stranka na Kranjskem je imela te dni posvetovanje, na katerem se je sklenila resolucija, v kateri se povdinja, da je jugoslovansko vprašanje najvažnejše in najnajvečje vprašanje države in svetovne vojske. Slovenski poslanci se naj z vso odločnostjo zavzemajo za zedinjenje in samostojnost vseh Jugoslovjanov pod okvirjem habsburške države in naj se tudi v državnem zboru strnejo v eno zvezo.

Tržaški cesarski namestnik baron Fries-Skene bo baje moral oditi iz Trsta. Za naslednika mu bo, kakor poročajo iz Trsta, imenovan cerkevni osebni priborčnik general Margutti. Baron Fries-Skene med tržaškimi Slovenci in Hrvati ni bil priljubljen. Maje se že tudi stolec koroškemu deželnemu predsedniku grofu Lodronu.

Družavnozborski klub je imel v torek, dne 29. maja, posvetovanja, v katerih so si začrtali pot za državnozborsko delovanje. Nemški Nacionalverband vstraja pri kandidaturi dr. Gerosa za zborničnega predsednika. Čehi so izdali svojim poslancem nalog, da oddajo prazne listke; isto bodo storili menda tudi Jugoslovani. Dr. Gros je namreč kot

predsednik „šulerajna“ velik nasprotnik Slovanov. — Danes, v četrtek, dne 31. maja, ob 11. uri dopolne so bili člani državnega zboru in gospodke zbornice od cesarja v cesarskem dvoru slovesno sprejeti. Naslednje zborovanje državnega zboru bo ali jutri v petek, dne 1., ali v torek, dne 5. junija.

Pojava je vedno glasnejše zahtevajo samostojno Poljsko in sicer ne samo za ruskopoljske pokraje, ampak tudi za poljsko ozemlje v Nemčiji in Avstriji. V Varšavi se vršijo neprestano posvetovanja poljskega državnega sveta in poljskih velikavašev glede ustavnega ustroja in izvolitve kralja za novo Poljsko. Rešitev bo baje padla v kratkem.

Na Ogrskem še do danes nimajo novega ministrstva. Imenuje se cela vrsta mož, ki bi naj prevzeli ministrsko predsedstvo. Opozicija si želi, da bi postal ministrski predsednik nadvojvoda Jožef, ki je znan kot vojvodja na ruskem in rumunskem bojišču, toda nadvojvoda rajši ostane na bojišču. Tuđi starci Andraši ima baje mnogo upanja, da prevzame vlogo. Imenuje se tudi znani Khuen-Hedervary, grof Ivan Zichy ter grof Bela Serenyi. Težavo dela Tisova stranka, ki ima v državnem zboru večino, ker se noče poravnati z opozicijo in ni voljna privoliti v to, da bi sedeli v ministrstvu članji večine in manjšine. Ako se Ogori ne bodo med seboj pobotali, se bo baje državni zbor razpustil in se bodo razpisale nove volitve.

Izvenavstrijski listi pišejo, da so se razmerne med Avstrijo in Nemčijo nekoli spremene. Vsenemci v Nemčiji hujšajo proti Avstriji, ker so avstrijski državniki in mnogi visoki krogi za mir brez zemeljskih pridobitev in vojnih oškodnin. Na nemškem uradnem mestu pa zatrjujejo, da se razmere med obema državama niso prav nič spremene in da odklanjajo hujšajoče gibanje Vsenemcev proti Avstriji.

Tedenske novice.

Dunajski nadškof o katoliški mladenički organizaciji. V trgu Pitten na Nižjem Avstrijskem je bil v nedeljo, dne 20. majnika, veliko mladeničko zborovanje. Sam dunajski nadškof kardinal dr. Piffl je prišel na ta zbor kot pridigar in govornik. Predpolne je zbranim mladeničem v cerkvem govoru z očetovsko prisrčnimi besedami pripravljen dve zvezdi vodnici: katoliško vero in domovino. Na popoldanskem zborovanju, na katerem je bilo zbranih kakšnih 800 mladeničev, okoli 500 mož in 600 žen, pa je gošpod kardinal poleg ljubezničnih besed do mladine izrekel tudi tole prošnjo do staršev: „Kot škof vas prosim iz vsega sreca, da svojim otrokom ne delate težav, če hočejo vstopiti v katoliško mladinsko društvo. Žalibog je dejstvo, da morodajni činitelji dolgo časa niso spoznali važnost katoliško mladinske organizacije. To mora biti drugače! Če dandanašnji od vseh strani doni klic: Rešite mladino, ker propada, morate tudi vi dovoliti, da vaši sinovi stopijo v katoliška društva. V sv. Pismu je zapisano: Človek ne živi samo od kruha, temveč od vsake besede, ki pride iz božjih ust. Ne smemo samo hreneti po časni blaginji. Kot škof mi je predvsem pri sreči skrb za dušni blagor vseh meni izročenih in ne smem prav ničesar opustiti, kar pospešuje blagor duš. Zato prosim: Pošljite svoje sinove v naša katoliška mladenička društva. Kdor se v takem društvu vzgoji v zvestobi do Boga, ostane tudi zvest cesarju, zvest domovini, zvest staršem, tak izpolnjuje četrto božjo zapoved.“

Birma v vuzeniškem dekanatu. V soboto, dne 19. maja 1917, so došli prevzv. g. knezoškof dr. M. Napotnik v Vuzenico in so tukaj v nedeljo, dne 20. maja, naslednja dneva, t. j. ponedeljek in torek, pa v Vuhredu in v Ribnici delili zakrament svete birm. Vse nas tare hudi vojni čas. Zato so naš g. knezoškof že v razpisu birm izrekli željo, naj izostane pri birmskih slovesnostih vse, kar bi ne bilo primerno resnobnosti dobe, v kateri živimo. Od Nadpastirja je ljudstvo pričakovalo tolažbe in okrepčave v svojih težavah, v svojem hrenenju po miru. Pričakovanje se je ljudstvu izpolnilo. Božja beseda, ki so jo z vso vnoemo oznanjevala — o tolažljivih naukah vnebohoda Kristusovega, o virih milosti in miru, o hišah, ki jih je Gospod obiskal — potem očitna molitev ne le za žive in mrtve župljane doma, marveč tudi za tiste, ki stojijo in krvavijo, umirajo ali že v večnem miru počivajo na bojiščih. Vse to je vidno potolažilo in posvitovalo sreca vseh, ki so se mogli udeležiti birmskih slovesnosti. Birmancev je bilo v Vuzenici 356, v Vuherdu 169, v Ribnici 253, skupno 778.

Duhovniška vest. Nadžupnik in dekan v Vuzenici vlč. g. Stefan Pivec je bil ob priliki birmovanja v vuzeniški dekaniji imenovan za duhovniškega sestovalca.

Duhovniške vesti. Župnijo Žiče je dobil č. g. Jožef Florjančič, župnik pri Sv. Martinu na Poh. — Prestavljen je č. g. Anton Penič, kaplan pri Sv. Krizu pri Slatini, kot provizor k Sv. Vidu pri Grobelnem.

Zlatomašnik Ivan Gajšek †. V celjski bolnišnici je dne 26. maja umrl zlatomašnik in vpokojeni župnik pri Sv. Vidu pri Ponikvi Ivan Gajšek v visoki starosti 77 let. Rojen je bil leta 1840 v Teharjih pri Celju in v mašnika posvečen leta 1863. Kot kapelan je služboval v Loki pri Zidanem Mostu, v Žitah, v Ribnici na Pohorju, pri Sv. Ožbaldu, v Ormožu, v Brežicah, ko je bil leta 1876 imenovan za župnika pri Svetinjah pri Ormožu, kjer je služboval do leta 1892, ko je bil imenovan za župnika pri Sv. Vidu pri Ponikvi. Pokopan je bil dne 28. maja na pokopališču v Teharjih. Blagemu zlatomašniku svela večna luč!

Janez Ev. Štiberc †. Na svojem posestvu v Pušencih pri Ormožu je dne 21. maja v visoki starosti 76 let umrl č. g. Janez Ev. Štiberc, vpokojeni župnik v Žitari vasi na Koroškem. Pogreb se je vršil v Ormožu dne 23. maja. Svetila mu večna luč!

Letošnji gg. novomašniki. Iz IV. letnika: Amon Leopold, 15. julija, Pilštanj; pridiguje vlč. g. Marko Tomažič, dekan, Kozje. Čepin Martin, 8. julija, Prevorje; pridiguje vlč. g. Jožef Kolarič, župnik, Mala Nedelja. Kljun Ivan, 8. julija, Ribnica na Kranjskem. Lužar Franc, 8. julija (Polica na Kranjskem); pridiguje mil. g. Ivan Sušnik, kanonik, Ljubljana. Mešiček Alojz, 22. julija, Sv. Ema; pridiguje vlč. g. Ivan Doberšek, župnik, Sevnica ob Savi. Munda Vinko, 22. julija, Sv. Tomaž pri Ormožu; pridiguje vlč. g. Franc Močnik, župnik, Sv. Stefan p. Žusmu. Pirš Alojz, 8. julija, Laporje; pridiguje vlč. g. Franc Bratušek, župnik, Svetinje. Rakun Franc, 8. julija, Sv. Martin na Paki; pridiguje vlč. g. Jož. Musi, župnik, Vitanje. Rančigaj Ivan, 15. julija, Gomilsko; pridiguje vlč. g. dr. Franc Cukala, župnik, Podklošter na Koroškem. Verbanjšak Ivan, 15. julija, Sv. Križ pri Ljutomeru. Vidic Ernest, 15. julija, Železna Kapla na Koroškem; pridiguje vlč. g. Matevž Germ, župnik, istotam. Hrastavec Matija, 8. julija, v cerkvi Sv. Duha pri Središču; pridiguje vlč. g. Jožef Ozmec, dekan in deželnji poslanec, Ljutomer. — Iz III. letnika: Ciglar Alojz, 15. julija, Sv. Marko pri Ptaju; pridiguje vlč. g. Franc Korosec, nadžupnik, Sv. Križ tik Slatine. Hrastelj Franc, 15. julija, Konjice; pridiguje mil. g. Franc Hrastelj, arhidiakon, istotam. Pirc Andrej, 8. julija. Sv. Duh pri Krškem; pridiguje vlč. g. Alojz Kurent, župnik, Krško. Poprask Ferdinand, 15. julija, Skale pri Velenju; pridiguje vlč. g. Ivan Rotner, duh. svetovalec in dekan istotam. Stiper Stefan, 15. julija, na Gori pri Sv. Petru niže Maribora; pridiguje mil. g. Fr. Moravec, kanonik in stolni župnik, Maribor. Sketa Jožef, 22. julija, Braslovče; pridiguje vlč. g. Ivan Sketa, kaplan, Griže pri Celju.

Vsi zvonovi zaseženi. Dunajski uradni list prijava naredbo domobranskega ministrstva izdano dogovorno z vojnim in z drugimi ministrstvi itd. 22. maja 1917, s katero zauzakuje prevezetje vseh zvonov, ki so iz bakra ali legirani z bakrom (bronom, medjo itd.), katerih zunanj premer znaša 25 centimetrov ali več. Zvonovi se porabijo za vojne namene. Zvono, ki ne pripada cerkvam ali kapelam, morajo lastniki najdalje do dne 6. junija 1917 nazanititi pristojnemu vojaškemu poveljstvu in povedati svoj naslov in kraj, kjer se nahajajo zvonovi. Po preteklu tega roka imajo vojska poveljstva pravico vzeti te zvono. — Izvzeti so zvonovi, ki se rabijo pri železnicah, da se dajejo znamenja, ali pa na ladjah, ali pa ki so umetniške ali zgodovinske važnosti. O tem poslednjem znaku sodi ministrstvo za uk in bogočastje, ki bo o tem obvestilo pristojno vojaško poveljstvo. Posestnik zvonov lahko zvone prostovoljno proda vojaškemu poveljstvu tekom 4 tednov od objave te odredbe. Po poteku tega časa so vojna poveljstva upravičena, da zasežejo, oziroma snamejo zvono. Odškodnina za zvono, ki se bodo vzeli, bo znašala 4 K za 1 kg. Šli bodo torej tudi še ostali zvoni.

Berivo za vojake. V zadnjem času je veliko množino knjig in časopisov poslal g. župnik Fr. Schreiner iz St. Ilij pri Velenju in g. Mihail Kristan iz Slivnice. V denarju je prislo za vojaško berivo 248 K 50 v. Za ta denar so se pošiljali vojakom mariborski časniki. Plačevali so se vedno četrletno naprej. Vojške skupine, ki so že četrt leta dobivale liste, naj zopet naznanijo upravnemu, da še želijo liste naprej. Tudi nove skupine se naj oglašijo, ki še nimajo dovolj naših časnikov. Jako skrbno jih naročuje za svoje vojake vič. g. divizijski župnik A. Čižek. Dokler moremo, radi ustrežemo našim vrlim vojakom. Pozdravljeni!

Dr. M. Slavič v Mariboru.

V frančiškanskem samostanu v Mariboru je dne 29. t. m. ob enih popoldne mirno v Gospodu zaspal 25-letni brat Aleš Trstenjak, sin spoštovane Trstenjakove družine iz Središča. Potok je bil več in zelo skrben vratar tega samostana in kot tak zmanjšal naokrog. Zavratna, večletna bolezen ga je pretekel zimo prikovala na postelj, kjer je do zadnjega zdihljela prenašal vse hudo trpljenje z največjo vdatnostjo in ljubeznijo do Križanega. Vsem, ki so ga

poznavali, priporočamo blagega rajnika v pobožno molitev in prijazen spomin.

V baziliki Matere Milosti je bila dne 29. maja, ob 12. uri dopoldne, poroka g. c. in kr. nadzdravnika dr. Franca Toplaka z gdč. Elzo Žibert. G. doktor je doma od Sv. Andraža v Slov. gor., nevesta pa iz Ptuja. Veliki oltar bazilike je bil v ta nameen posebno okrašen. Zakon je blagoslovil č. o. Severin Fabiani. Njegovemu blagoslovu in iskrenemu nagovoru so se pridružile cerkvene orgle, ki so v ubranih akordih klicale novoporočencem: Bodita srečna!

Ptujski okrajni zastop. „Stajerc“ bi rad obrnil ptujski okrajni zastop s tem, da zmerja naš list in „Stražo.“ Zmerjanje in psodjanje pa ni nobeden dokaz med olikanimi ljudmi, k večjemu med šnopsarji. Nakratko zopet ugotovimo te le tri neovrgljive in neovržene resnice: 1. Ptujski okrajni zastop je v ulogi na deželni oblast zahteval, naj se zakon o vojni vzdrževalnini tolmači za uradnike ugodnejše, za posestnike na deželi pa neugodnejše. 2. Ptujski okrajni zastop je poslal okrajnemu zastopu Gradec-okolica in najbrž še tudi drugim okrajnim zastopom dopis s pozivom, naj se potegujejo za znižanje cen pri živini. 3. Ptujski okrajni zastop prodaja galico tako visoko, kakor noben drug okrajni zastop, namreč po 4 K za 1 kg. „Stajerc“ teh treh resnic ne more utajiti, ker so neutajljive resnice. Zazdaj bodi dovolj, da ugotavljamo te resnice. Ko se razmere spremeni, bo ljudstvo v tem okraju in tudi drugod izvajalo posledice.

Odlikovanja. Iz bojišča se nam piše: V zadnjem dobi so bili odlikovani sledči Slovenci s Karlovim križcem: Novak Karel iz Motnika, Alojz Budkovič iz Leskovca in Franc Cinko iz Celja. V drugo je bil odlikovan Franc Antolič iz Žerovinec pri Ormožu, prvič z bronasto svinčno in sedaj z železnim križcem s krono.

Zgodnja toča. Iz Zreč se nam piše: Dne 26. t. m., okoli 5. ure zvečer, je huda toča poklestila vinograde in polja po celem področju župnije Zreče.

Gospodarske novice.

Zetev zasežena. Vlada je s skupno ministrsko naredbo z dne 26. maja 1917 odredila, da se vsa letošnja letina žita in stročne zaseže v korist državi. Med žito se prišteva: pšenica, pira, rž, soržica, ječmen, ajda, oves, proso, turšica s stroki vred in tudi zadnje žito. K stročnicam se prišteva: leča, fižol v seh vrst, grah in grašica. Od zasege je izvzet fižol in koruza, ki se uživata kot zeleno sočivje. Novo je v letošnji vladni naredbi o zasegi dvoje: pri všakem okrajnem glavarstvu se ustanovijo okrajni gospodarski sveti, ki bodo imeli važno nalogo pri oddaji in razdeljevanju živil. Žal, da okrajna glavarstva na Slov. Štajerju v te svete niso imenovala toliko kmetskih članov, kakor bi jih z ozirom na število prebivalstva ali davčne moči ter žrtev, ki se nalagajo našim kmitem, moralo biti. V gospodarskem svetu mariborskega okrajnega glavarstva sta dva milijonarja: dr. Scherbaum in dr. Franc ter cela vrsta uradnikov in meščanov, a samo trije kmetje, imenovani od ces. namestništva v Gradcu, okrajno glavarstvo pa sploh ne namerava imenovati nobenega kmeta. To gotovo ni pravilno in bi se moralno izpremeniti. — Nadalje določa vladna odredba, da se bo tistim, ki bi svoje žito skušali odtegniti oddaji, t. j. če bi ga poskrili, zamolčali ali komu drugemu prodali, odvzelo vse žito in bodo morali potem jemati moko na karte. — Drugače pa so določbe te naredbe ostale bistveno iste in nespremenjene, kakor so bile v dosedanjih naredbah o zasegi.

Zdaj pa še — sadje? Piše se nam: Zelo, zelo upravičeno se Vaš cenj. list pritožuje, češ, za vso kmetsko bilko, še predno doraste, se že določa cena in se grozi z najstrožjimi kaznimi, dočim se mnogim drugim, tudi neobhodno potrebnim predmetom, n. pr. po trgovinah, brez vse kontrole dvigajo cene do vseh poljubnih višin. In te kazni za vsek prekoračen vinar! Graška „Tagespost“ je že s številkami dokazala, kakšne milijone bi to neslo državi, ako bi se po enakem merilu kaznovalo tiste velike in prave oderuhe, ki so si svojevoljno, n. pr. v raznih industrijah, pridobili milijone (da molčim o raznih prekupcih in špekulantih, ki niti z mezinem ne ganejo!) in — nihče ne kriči. Krik vse dežela; na skromne ugovore kmeta pa se odgovarja: Ja, prijatelj, to je pak drugega, to je težko, to sploh ne gre itd. I seveda, tako lahko ni, kakor določiti za trd in mehek les meni nič tebi nič enako (1) ceno ali omejiti živini ceno tako, da more imeti mesar, ki par polnorjenih volov plača pošteno, po najvišji ceni, vedno še prav veliko dobička. Tako lahko res ni vse, toda v treh letih bi se že dalo priti do spoznanja, da je odpomoč nujna, ker pravica to ni. In že tudi v graški „Tagesposti“ (št. 137) nekdo obира celo naše skromno spodnještajersko (samo našel) sadje in pravi: Le hitro omejite cene in porabo sadja za pijačo itd. saj — čujte! — našemu kmetu drevo samo zraste in ga nič ne stane! Čudno, da še pisec sploh dovoli kako ceno, ker očividno ima v mislih samo — lesnike. Pa mu nič ne zamerim, če je sadja lačen, vse meščani smo ga željni; tudi se mi ne zdi prerekati, se s preplitivim izvajanjem. Nujno pa se mi zdi izraziti željo, da se vsaj tokrat poklicani kmetski činitelji vzamejo odločno za to, da se ustalijo pravične cene,

in se vsaj nekaj upošteva tudi pravno kmetsko čustvo, ki je tako živo kakor pravično; omeji pa se naj primerno in strožje, tudi dobiček onih, ki za drevo niti toliko niso storili, da bi „samo zrastlo.“ Upoštevati se mora, da je kmetu tudi sadjevca nujoč potreba, če ni morda danes res že brez vseh potreb, ker isti pisek meni, da — samo kmet! — danes i denarja ne potrebuje. Glavno pa mu je: ravno smo v dobi, ko res še le začenja naš kmet gojiti sadno drevo in podpirajte ga v tem in ne kazite mu te lepe in veselje volje v najlepšem cvetu, sicer — boljše ne bo. Kmet ni stroj in ne delavec, ki mu gre za edmerjeno delo določeno plačilo, on je marveč, tako bi dejal, svoboden suženj svoje lastne grude in le v tej krasni svobodi in tej prostovoljni sužnosti je iskati vir najlepših vspehov, pa tudi pravičnosti za vse druge sloje. Če pride tako, bo dobro za vse in — mirna Bosna.

Draga galica v Ptiju. Vinogradnik iz ptujskega okraja nam piše: Prav ste imeli, ko ste obsojali postopanje ptujskega okrajnega zastopa pri oddaji galice. Če mariborski okrajni zastop more oddajati galico po 3 K 40 v 1 kg in ima s tem vse svoje potroške in ves trud plačan, zakaj hoče ravno ptujski okrajni zastop pri 1 kg galice imeti kar 60 vin. več? Politična oblast, zakaj ne prepriči tega ravnjanja? Nas kmete kaznujejo, če samo cenimo kak pridelek za nekaj vinarjevi višje, kot je določeno. Ali ni oblasti, ki bi tudi tem krvicem stopila na prste? Spomijnam se, ko 1 kg galice nekaj let pred vojsko sploh ni stalo več kot 60 v. In sedaj zahteva okrajni zastop kar 60 v več dobička kot drugi okrajni zastopi. Naša občina je naročila približno 900 kg galice. Teh 900 kg je v Ptiju celih 540 K dražje kot v Mariboru. Ako pomislimo, da je prišlo v Ptuj več vagonov galice, vidimo, kako ogromen dobiček je napravil okrajni zastop ptujski na račun ubogih kmetskih vinogradnikov. Vprašal sem na železnici, ali je mogoče prevozna iz Maribora v Ptuj za toliko višja. Rekle se mi je, da je galica prišla iz Nečnje in Češke in da ni pri prevozni prav nobene razlike, ali se poslje galica v Maribor ali Ptuj. Vinogradniki zahtevamo, da se pokliče krvice odločno na odgovor in se nam denar, kar smo ga preveč morali plačati, z obrestmi vred vrne.

Zvišanje pristojbin za cepljenje proti rdečici. Iz ptujskega okraja se nam poroča: Prejšnja leta je deželni živinodravnik Kurzidim iz Ptuja v okolici cepil svinje proti rdečici in od svinje računal 30 do 70 vin. Ker pa je g. Kurzidim odšel k vojakom, to delo opravlja sedaj e. kr. živinodravnik od c. kr. okrajnega glavarstva v Ptaju. Ta gospod pa računa kar 2 K od komada in vsled tega ne dajo posestniki vseh svinj cepiti, ker jim je žal za denar. V resnici je veliko, dati kar naenkrat 40—60 K živinodravniku. Res je, da serum, ki se rabi pri cepljenju, nekaj več stane, pa to je malenkostno. Mi sicer to plačamo, kar je upravičeno, toda kar je preveč, je pa preveč. V enem tednu se cepi 100 do 300 svinj. Živinodravnik ima stalno plačo. Vsled tega bi lahko ceneje cepil in potem bi dali posestniki vse svinje cepiti, kar bi ne bilo samo posameznikom v hasek, temveč tudi splošnosti. C. kr. okrajni glavar je naprošen, da posreduje, da se zniža pristojbina za cepljenje svinj. — Cudimo se, da se ravno v ptujskem okraju vse, kar mora kmet kupiti ali plačati, v ceni tako povzdigne; cene kmetskim pridelkom pa so razmeroma nižje. Galica je za 60 v dražja kot drugod, sedaj pa se podraži še cepljenje svinj.

Vspeh shoda živinorejcev v Mariboru. Kakor izvemo, se je milijonarju Scherbaumu naročilo, da mora še te dni oddati nad 10 gladove živine, živinski prekupec Prah na Pesnici pa tudi 20 gladove živine. —

Popisovanje zemljишč. S 1. junijem se bo pričelo po občinah popisovanje zemljишč in sicer od parcele do parcele. Popisalo se bo, kaj in kakšne vrste sadeži so nasajeni ali vsejani na tem ali drugem delu zemljишča. Ker se bo vsak kos obsejanega zemljisha načanko premeril, oziroma precenil, upa oblast dobiti s tem načanko podlago in podatke, ki so potrebni pri rekviriranju žita in drugih kmetskih pridelkov. Cenitev letine po polju se bo vršila kratko pred žetvijo.

Nove cene za čreslo. Nedavno smo objavili najvišje cene za čreslo, kakor jih je določilo ministrstvo za naredbo z dne 24. marca 1916. Te cene zdaj niso več veljavne. Za čreslo veljajo sedaj cene, kakor jih določa ministrska naredba z dne 2. aprila l. 1917, drž. zak. št. 145. Te najvišje cene so: za celo smrekovo lubje 24 K, za zdrobljeno 30 K in za zmetlo 32 K za 100 kg. Za hrastovo lubje so te cene 26. 28, oziroma 30 K za 100 kg.

Kmetske pritožbe. Iz celjskega okraja se nam piše: Za težko delajoče kmetske ljudi se bo treba še bolj in večkrat zavzeti. Nimamo skoro nič več zabele in olja, vzeti nam hočejo še mleko; le eno osminko ga nam dovolijo po naredbi dne 3. maja. Vse bo onemoglo pri teh kapljicah mleka: kdo pa bo polje obdeloval?

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu počiva sedaj skoraj docela vsa hmeljska trgovina. Zastopnik neke bavarske pivovarne je pobupil 30 bal raznovrstnega, zlasti tujega hmelja po poprečni ceni 85 K za 50 kg. V pretekli dobi je zopet 5 avstrijskih pivovarn ustvarilo obrat. Poročila iz dežel, v katerih pridelujejo hmelj, pravijo, da je letos stanje hmeljskih nasadov vse bolj precej ugodno.

Cene za les. Zveza avstrijskih lesnih vetrinjevcev na Dunaju je sklenila sledeče lesne cene, ki so veljavne za kubični meter do preklica: hldi (jelov, smrekov, borov les) 50—55 K.; hldi (hrastov in bukov, sploh trdi les) 100—110 K.; debele deske (podnice, platnice, hrastov ali bukov les) do 240 krov; oglat ali otesan žagan les (smreka, jelka, bor) 70—82 K.; bukov ali hrastov otesan les 235—245 K. Povsod blaga veliko premašo.

Zanimivo vprašanje in še zanimivejši odgovor. Nekdo se je pritožil v „Kmetovalcu“ radi krivčnih najvišjih cen za vino v Istri na Škodo kmetovalcem, kjer primanja vsega, je živiljenje silno drago, in prebivalstvo dežele vsled vojne več trpi nego drugje. V svojem odgovoru glede korakov, ki naj bi jih ukrenili, piše uredništvo rečenega lista tudi to: Nekdo se hvali, da je z nizkimi najvišimi cenami v Primorju prihranil državi 30 milijonov krov. A tisti, ki so nizko plačali dobro pristno primorsko vino, so istočasno plačevali slabogrsko vino več nego še enkrat dražje. Tistih 30 milijonov bi sedaj Primorci krvavo potrebovali, ko morajo plačevati koruzno moko po 2 do 4 K 1 kg, aka jo sploh morejo dobiti.

Razne novice.

Velika razstrelba v Plznu. V municipijski dežavnici v Plznu se je dne 27. maja izvršila velika razstrelba. Ubitih je večje število oseb. Do 27. maja so potegnili izpod razvalin 13 oseb, pod razvalinami se haja leži nad 50 oseb.

600 ogrskih trgovcev v vojno službo! „Novine“ poročajo, da mora 600 ogrskih trgovcev, ki so dražili živila in drugo blago, nenadoma v vojsko, oziroma na vojno delo, kjer bodo gradili ceste in železnice.

Kdo je višji? Stotnik Streng je bil pravi strah svojim podložnim. A v zasebnem živiljenju je imel še vendar nekoga nad seboj, kateremu je moral biti brezpogojo poslušen, za kar so znali vsi do najzadnjega topničarja. Nekega dne je bila službena šola, pri kateri je bil sam navzoč. Vprašal je enega moža, če že zna na pamet našteti šaržne stopinje. Miha Spicmiglec, tako je bilo dotedenem možu ime, spravi srečno do stotnika, a dalje ne. „No, kaj ne veš več naprej?“ se zadere nad njim stotnik, ki je imel očividno za zajtrk kislo juho. Miha molči. Stotnik mu hoče pomagati dalje, zato mu reče: „Vsi ti, ki si mi jih našteli, so podložni meni, a kdo je višji od mene?“ Miha se vedno ne črhne nobene besedice. „No, pa ti bom pomagal. Prva črka je „m.“ Boš se je spomnil sedaj?“ Miha: „Da, gospod stotnik, že vem, to je Vaša milostljiva.“ Pravijo, da stotnik nikdar ni več izraševal vojake o šaržnih stopinjah.

Mrljaka obleka iz papirja. Na Nemškem bodo prepovedali pokopavati mrljice v obleki. Da se pristeči čim največ platna in drugega blaga, bodo mrljice oblačili v srajce iz papirja ter jih pokrivali s papirnatim odojo. Prepovedano bo tudi oblačiti mrljicem nogavice in čevlje. Tako naznajo nemški listi.

Dopisi.

Maribor. Mestni magistrat naznanja, da se bo v mestni klavnici tudi za mesec junij prodajalo cenejše goveje meso za revnejše sloje prebivalstva, a ne več v taki množini kakor dosedaj, margeč bo prislo na osebo in teden samo 25 dkg. govejega mesa. Mesu se bo oddajalo na listeke 1 A in 1 B ob sobotah vsakega tedna med 7. in 9. uro predpoldne, in na listeke 2 A in 2 B ob nedeljnah vsakega tedna istotako med 7. in 9. uro predpoldne. Kdor bi po mesu ne prišel ob določenih dneh, bi ne opravil ničesar in bi vsled tega trpel Škodo.

Maribor. Mesece marca se je našla na Grajskem trgu, denarnica s približno 18 K. Dobi se pri francoskanskem vratarju v Mariboru.

Hoče. Kmetska hranilnica in posojilnica v Hočah sprejema prijave za 6. avstrijsko vojno posojilo. Domoljubi, podpišite vojno posojilo pri domači posojilnici!

Sv. Jurij ob Ščavnici. V petek, dne 25. maja se je preselila v večnost po kratki mučni bolezni s previdena s sv. zakramenti, v najlepši mladosti 20 let Alojzija Balaščikov. Bila je Marijina častilka. Rajna je zelo rada čitala naš list in je komaj čakala tistega dne, ko je prišel „Slovenski Gospodar.“ N. v. m. p.!

Sv. Jurij ob Ščavnici. „Dobra, razumna in tihha žena, dobro podučena žena se z ničemur ne zamenja.“ Taka dobra žena in mati je bila rajna Ana Farkaš, ki se je te dni preselila iz doline trpljenja v boljšo večnost. Dolge mesece je bolehal, zadnji teden pa si je želela, kakor bi služila smrt, vseh svojih ljubih otrok okoli sebe. Še v poslednjih svojih urah jim je polagala na srce, naj živijo verno-krščansko. Ugasnilo je živiljenje dobre matere, v 76. letu svoje starosti je zatisnila trudne oči, da so šle gledati Resnico in Pravico v svetlobi. Pogreba se je udeležila dolga vrsta sorodnikov, sosedov in znajencev. Žalujočemu možu, otrokom in vnukom na brički izgubi odkritosrčno sožalje!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Dne 22. in 23. maja je mrz uničil fižol ter zelo poškodoval krompir, kuhce in koruzzo.

Najnovejša poročila.

Otvoritev državnega zbora.

Dunaj, 30. maja.

Otvoritveni seji državnega zbora je predsedoval kot starosta krščansko-socialni poslanec dr. baron Fuchs. V svojem nagovoru se je spominjal blagopokojnega cesarja Franca Jožefa, nadvojvode Franca Ferdinanda in njegove soproge ter je proslavljal sedanjega cesarja Karla in cesarico Zito. Zbornica je enoglasno zaklicala „Slava!“ in „Živijo!“ Nato se je spominjal dr. Fuchs junashkih činov naših armad na bojišču, posebno hrabrih branilev ob Soči. V znak hvaljenosti je zbornica z živijo-klici proslavila naše junashke branitelje.

Pri volitvi zborničnega predsednika je bilo od danih 421 glasov. Kandidat nemškega Nationalverbanda dr. Gustav Gross je dobil 215 glasov in je torej izvoljen. Oddanih je bilo 195 praznih glasovnic, ostale so se glasile na druge postanke, oziroma so bile neveljavne. Za podpredsednike so bili izvoljeni: Slovenski vitez Pogačnik, Čeh Udržal, Poljak German, krščanski-socialac Jukel, Rusin Romančuk, socialni demokrat Pernerstorfer in Rumun Novici.

Prihodnja seja državnega zbora bo dne 5. junija.

Stranke so podale svoje izjave, med drugimi tudi Čehi in Jugoslovani.

Jugoslovanska državnopravna izjava.

Dunaj, 30. maja.

Poslanec dr. Korošec je v današnji seji državnega zbora podal sledeči pravni pridržek: Poslanci, zastopani v podpisanim jugoslovanskem klubu, izjavljajo, da na podlagi narodnega principa in hrvatskega državnega prava zahtevajo združenje vseh dežel monarhije, v katerih prebivajo Slovenci, Hrvati in Srbi, v samostojno, na demokratični podlagi zgrajeno državno tvorbo pod žezлом habsburško-lotarske vladarske rodovine, prosto slehernega narodnega tujega gospodstva ter da bodo za urešnjenje te zahteve svojega eno tnega naroda zastavili vse svoje sile. S tem pridržkom se bodo podpisani udeleževali delovanja državnega zbornika.

Ceška izjava.

Poslanec Stanek je v imenu Ceškega kluba podal izjavo, po kateri je odposlanstvo ceškega naroda prešinjeno prepričanja, da je delna dualistična država (dualizem pomeni razdelitev države v dva dela) oblika v očividni kvar skupnih interesov ustvarila vladajoče in zatirane narode in da je v svrhu odstranitve vsakojakih narodnih predpravici zasiganje vsestranskega združenja vsakega naroda v interesu cele države kakor vladarske rodovine preustrojitev habsburško-lotarske monarhije v zvezno državo svobodnih in enakopravnih držav brezpogojo potrebnata.

Mi bomo, je dejal govornik, na čelu našega naroda v zvezi z vsemi redovi češko-slovanskega ljudstva stremili po demokratični državi, pri čemur se ne more prezirati nobenega češko-slovanskog plemena, ki živi v skupnih zgodovinskih mejah naše češke domovine! (Zivahno pritisnjevanje in pleskanje pri Čehih.)

Jugoslovanski klub.

Dunaj, 30. maja.

Včeraj so imeli vsi na Dunaju došli jugoslovanski poslanci sejo, v kateri se je sklenilo ustanoviti klub pod imenom „Jugoslovanski klub“, v katerepm bi bili zbrani vsi jugoslovanski poslanci. Za klubovega načelnika je bil izvoljen poslanec dr. Korošec, za njegovega namestnika pa poslanec dr. Laginja.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 30. maja.

Italijansko bojljše.

Ob Soči je bilo včerajšnjega dne razmeroma mirnejše. Proti večeru so Italijani poskušali pri Vodicah predpreti z močnimi silami. Napad je bil v našem ognju izjavljen. Ista usoda je zadela danes v jutro vprizarjene italijanske sunke pri Jamljah.

Na Koroskem in na tirolski fronti nič pomembnega.

Južnovzhodno bojljše.

Južnovzhodno od Beran so bili izjavljeni italijanski poizvedovalni poskusi.

Veržej. Dne 20. maja je Marijanše v Veržej obhajalo praznik Marije Pomočnice kristjanov. Že na predvečer so številni Marijini častilci napolnili svetišče ter prebili vso noč pred Marijinem oltarjem. Jutranje slovesno sv. opravilo je imel domači č. g. župnik, drugo, ki se je vsled velike udeležbe ljudstva vršilo na prostem, vlč. g. Weixl, župnik od Sv. Križa. Navdušeno je pred sv. mašo govoril o Pomočnici kristjanov vlč. g. Mihael Barbič, kaplan ljutomerski. Popolanske procesije v dosegu zaželenega miru se je udeležilo neštetevno pobožnega ljudstva: mladiči, moški, blebolečene deklice in mlaedenke pod vodstvom gdč. učiteljice, duhovščina, nato drugi verniki. Procesijo je vodil ljutomerski dekan, vlč. g. J. Ozme. Po opravljenih molitvah za mir se je podelil še blagoslov z Najsvetejšim, nakar se je ljudstvo z najboljšim vtisom na lepo slevnesnost polagoma razšlo.

Rogoznica pri Ptiju. Pri poroki Fr. Ambrož z gdč. Ivanko Rašl se je nabralo za avstr. Rdeči križ 18 K. Bilo srečno!

Ptuj. Vinogradnik iz Haloz nam piše: Vaše pojasnilo glede drage ptujske galice je bilo popolnoma na mestu. Ptujski okraj rabi na Štajerskem največ galice. Recimo, da je ptujski okrajni zastop dobil 5 vagonov galice. Na 1 vagon gre 10.000 kg. Iz-tega sledi, da je ptujski okrajni zastop dobil samo za en vagon 6000 K več kot mariborski ali kak drugi okrajni zastop; pri 5 vagonih (to je primera) torej 30 tisoč K! Ali ni to ogromen dobiček? Mi kmetski vinogradniki že itak plačujemo visoke okrajne doklade, čemu torej se ta novi in neutemeljeni davek?

Zetale. Z naravo vred smo se začeli gibati tuďi mi ter smo na praznik Gospodovega vnebohoda vprorilili igro „Svojevljena Minka.“ Splošno moramo reči, da se je dobro igralo. Vstopnina je bila namejena za ponesrečene Brežičane. Naše ljudstvo, ki že itak slovi po svoji darežljivosti, je tudi tukaj darovalo 120 K. Tudi pri igri, ki smo jo vprorili na Josifo, se je nabralo 60 K, katere smo poslali v isti namen:

Dobrava pri Zrečah. Tukaj je pljučnica prav nepričakovano prerezala nit živiljenja še le 44 let staremu posestniku Jožetu Potočnik. Kot naročnik „Sl. Gospodarja“ je bil v javnem živiljenju zanesljiva oseba. Svetila mu večna luč!

Gračič pod Brinjevo goro. V zadnjem času smo opazovali požar v bližnji Ljubnici in v naslednji Konjiški vesi. Pa tudi v naši okolici je požar uničil še nova poslopja Janča Očko-Vinšek. Naročnik „Sl. Gospodarja“ naše sožalje!

Sv. Jurij ob južni žel. Tukajšnje Katoliško bralno društvo priredi v nedeljo, dne 3. junija, ob 4. uri popoldne, domoljubno svečanost v proslavo godu in rojstnega dne blage cesarice Zite. Na sprednji je slavnostni govor č. g. vojnega kurata Jan. Golec, deklamacije, dve igri in petje. Ker je skoraj ves čistički dobiček namenjen za vojne pohabljenice, ste domačini in sosedje prisrečno vabljeni, da se prav polnoštevno udeležite te domoljubne svečanosti.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Včeraj predpoldne smo pri nas pokopali vrlega in uglednega krščanskega moža, veleposestnika Franca Kuneja (po domači Markec). Rajni je bil brat že tudi rajnega bivšega župnika na Gornji Ponikvi, Jožeta Kuneja. Bil je izvrsten gospodar. Globoko žaljuči vdovi in celi vesploščevani rodbini naše sožalje. Duši rajnega pa svetila večna luč!

St. III pri Velenju. Dne 24. maja je umrla s previdena s sv. zakramenti za umirajoče 76letna Frančiška Pouh, mati oskrbnika g. B. Pouha. Svetila ji večna luč!

Listnica uređništva.

Vetrnik: Obrazite se na ravnatelja gradiške živinske varovalnice Fr. Schneiterja. Pejsajte mu Vaš položaj. — **Knittelinfeld:** Pišite takoj drž. poslanca g. dr. K. Vorstešku, Dunaj, Parlament. — **Sv. Bonedikt v Slov. gor.:** Pišite naravnost cesarskemu namestniku grofu Claryu v Gradiču. Navedite vse to, kar navajate v Vašem pismu. Povejte tudi, kako dolgo Vam niso odgovorili. Pismo morate oddati priporočeno. — **Catež-Krajsko:** Razmere v Vašem glavarstu nam niso znane. Obrazite se na Vaše okrajno glavarstvo. — **Vuhred:** Zveza gospodarkih zadrug v Gradiču, Bismarckplatz št. 3 naznana v „Gosp. Glasniku“, da se ima dovolj galice na raspologa. Pišite ekspressno pismo in upamo, da boste dobili. — **Preverje:** Pojasnite celo zadavoči sladkorja e. kr. okrajnemu glavarstvu v Brečičah. — **Gradič:** Hvala za pozavo! Prosimo večkrat kaj. Pozdrave! — **Vinogradnikom iz ptujskega okraja:** Radi drage galice v ptujskem okraju smo dobili toliko dopisov, da ne moremo vseh spraviti v list. Oprostite! Potrjujemo, da oddaja mariborskemu okraju zastop galice res 1 kg same po 3 K 40 v. V tej ceni so vršenjemu že tudi vsi stroški, ki jih ima okrajni zastop. — **A. Ivan, vojna pošta 304:** Pesem je sicer lepa, a fal radi posmankanja prostora pesmi sploh ne moremo priobčevati. Pišite kaj drugega. — **Pozdravljeni!** — **Šmihel nad Možirjem:** Na pismo morate prihodnički prilepit znamke za 15 v. Vi vedno oddate pismo brez znamk, mi pa moramo plačati kazen. — **Dobrna:** Radi eneješega mesa na ubog družine se je treba obrniti na okrajno glavarstvo. Opisite svoj opasan položaj. — **Dopisnikom z bojišč:** Nekaj poročil in fronte smo radi posmankanja prostora morali odložiti za prihodnjič. Vsem vrlim slovenskim junakom vrčemo posdravje! — **Jarenina:** Res je, da dobitimo iz Vaše župnije prav malo poročil. Zakaj pa ne pišete? Zadnji čas za sprejemanje dopisov je v sredo dopoldne. Ker se tiska „Slov. Gospodar“ vsak teden v 23.000 izvodih, moramo že v sredo zvesti začeti tiskati, sicer se ne more vsega do četrtega sredo načiniti. Uredništvo more torej v sredo sprejeti samo še najnajneže novice. — **Šmihel, Sv. Jedert in St. Lovrenc na Dr. pelju:** pride prihodnjič. — **Sv. Rupert nad Laškim:** Radi sladkorja, moko in petroleja se obrnite na okrajno glavarstvo. — **Vojnik:** Prezite za dopust pri vojaškem poveljstvu tistega oddelka, kjer služi Vaš mož ali sin. Poslanci ne morejo tu nič pomagati.

Loterijske številke.

Gradič, dne 23. maja 1917. 31 10 28 45 48
Linc, dne 26. maja 191

MALA NAZNANILA.

... beseda stans 5 vinarjev, potivrtsta 18 vin. Mrtnaška oznanila je vseko vrsto potivrtsta 24 v. Izjavne in Poslano 36 vinarjev. Za vodno objavo snaten popust. Inserator se sprejemajo le proti predplačilu. Zadnji čas za sprejemanje inseratorov torek opoldne.

Preklic. Jaz Marija Visenjak, posnemica v Hlaponcih, stanujoča v Pregradu, izjavljam, da je govorica, glasom katere bi bil g. Anton Brez, posnemnik v Tibileh, povzročitelj moje nesreče, nesreča; g. Anton Brez ni imel z menoj nikogga vlasti ne nedopustnega razmerja. Ker sem jaz dala poved tej neosnovani govorici, objavljam ta preklic in proti g. Antonu Brezu odpuščanja. Jaz Anton Brez dajem naznanje, da bom sodno zaščiteno vsakogar, ki bi navedeno obrekovanje razširjal. Ptuj, dne 10. majnika 1917. Anton Brez, l. r. Marija Visenjak, l. r. 426

Hiša z vrom v Gaberji pri Celju s 3 malimi stanovanji tudi za vsako obrt pripravna, se po ceni proda. Vred pri lastniku Aut. Maleprou, Celje. 448

Izvežban hišnik z družino se tako spremi. Vpraša se: Maribor, Bismarckstrasse 18., I. nadstropje, vrata 4.

Franc Ferlinc, sin Boštjana Ferlinca, posnemnika in godes v Št. Ilju v Slovenskih goricah, se nujno poziva, da naznani uredništvo "Slov. Gospodarja" svoj nastav. Služil je pri graskem c. kr. domobranstvu na podelku št. 4 kot sanitej. 452

Kdo želi dve in pol leti starega fanta brez starčev za svojega vzet, naj se oglaši pisorno ali osebno pri občinskem uradu Grušova Sv. Marieta pri Mariboru. 453

Pri Antonu Marčiču, mizarski mister v Slov. Bistrici se tako spreme, da naznani v sicer na tri leta, od 16 do 17 let star in močan. Letna plača: 100 K. a i oblike. Hrano se boda tudi dobilo. 454

Mlaži pekovski pomočnik ali močni učence se takoj spremi s hrano in platirom pri g. J. Böhm, umetnični in pekarji. Fram. Vrak se osebno predstavi. 455

Kupim večje ali manjše posestvo v slovenskem okraju, blizu kakršnih postaje, obsegajoče dne hišo z gospodarskim poslopji, včim gozdom, njivami, sadovnjakom, tekočo vodo, sko mogoče tudi vinogradom in lastnim ribnstrom. Pisorno ponudite z navezeno ceno, obsegga gozd in drugih prilikom naj se posljojo na upravo "Slov. Gospodarja" pod šifro: „Kn. pim posestvo št. 456.

JURIJ JUTERSCHNIG
sloveni slikar in slikar
v MARIBORU

Brandisgasse št. 8
se priporoča slavnemu občinstvu, da mi poveri vaa delo moje stroke. Izvršujem jih v vseh slogih, slikam sebe, trgovine, dvorane, fasade itd. po nizki ceni. 268

Redka prilika!

Radi preselitev v 250 komadov let, da razglednic, namesto K 20—daj samo K 10! franko pošilja, dokler kaj zaloge: H. Sapira, eksportna hiša Galanta št. 110, Ogrska. 191

Hiša na Teznu pri Mariboru, nosizana s štirimi stanovanji, velika klet, studenec in lep vrt. Cena 9000 K. Jožef Nekrep, Maribor, Mozartova ulica 59. 248

Kupim
KISLO ZELJE
vsako množino po najvišji ceni. Ako ima kdo kaj za oddati, prosim poročila, pridem tudi sam na dom prevez. Se priporočam splošnem Jos. Šerec, trgovec Maribor, Tegethofova ulica. 288

STANOVANJE

Mariborska soba in kuhinja, se takoj vzame v najem za 3 osebe in sicer v kaki mirni hiši. Ponudbe pod "Stalna stranka na upravljanju Slov. Gosp." 276

Hiša s lepim vrom, pri Sv. Jožefu pri Studencih v Mariboru je na prodaj. Feldstrasse št. 10. 393

Pomočnika
za izdelovanje pohištva takoj spremi Anton Viher, mizarski mojster, Maribor, Heugasse 4. 402

Enonadstropna hiša z dvojnim stanovanjem v sredini mesta se takoj proda. Vpraša se: g. Strajnsk, Schmidplatz 6 Maribor. 461

KUPIM

hrastove, orebove, črešnjeve, jesebove, lipove in druge vrste hlove ali plohe in sicer v vsaki množini. Ponudbe na Janez Deucman, Selica ob Muri, pošta Sv. Ilj v Slovenskih goricah.

186 se?

Kramer Mihael iz Šedla št. 37, občina Tolmin, žena Elizabet Kramer, 42 oziroma 45 let starja, otroka: Franc 8, Jožef 4 leta star. Kdo kaj ve, naj naznani na Mihaila Kramera, Maribor, magdalenska šola. (Orožništvo).

Hiša se proda v dvojnim stanovanjem, gospodarskim poslopjem, vrt in pol orala zemljišča. Vec se izre pri g. Kolar, Dev. Marija v Brežju, Maribor. 463

Učenca spremi takoj Jožef Zemljic, krojač na Ročici. Sv. Ana na Krembergn. 440

Nabirajte zelišča!

Kupujejo in se dobro plačajo raznovrstna zelišča, dobro posušena v senči in ne na solnec. Vprašanja in ponudbe spremi: Rudolf Starovašnik, eksport gob v Konjicah Štajersko. 382

GOBE

Lepo posušene kupim tudi letos v vsaki množini. V prvi vrsti žlahtne zelenjave ali kravže, potem leske ū. t. d. Prosim, se sušiti in ponudit samo takte vrste pravih gob, ki jih poznate kot užitne. — Rudolf Starovašnik, eksport gob v Konjicah Štajersko. 383

POSOJILNICA V MARIBORU (NARODNI DOM)

401
sprejema prijave za VI. vojno posojilo vsak delavnik med uradnimi urami.

Vabilo
na
redni občni zbor

branilnice in posojilnice v Jaredini
reg. združje z neomejeno zavoko,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 10. junija 1917 ob 3. uri popoldan v gostilni g. Cvilaka.

DNEVNI RED:

1. Porocilo načelnstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1916.
3. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob določenem času ne bil sklepčen, vrši se v smislu zadružnih pravil eno uro pozneje na istem mestu in po istem dnevnom redu drugi občni zbor, ki sklepa veljavno pri vsem številu navzočih zadružnikov.

461
NAČELSTVO.

Vabilo

Občni zbor

„Okrajne posojilnice v Ljutomeru“

ki se bode vršili v četrtek, dne 14. junija t. l. ob 8. uri dopoldne v posojilnični pisarni v Ljutomeru.

DNEVNI RED:

1. Porocilo načelnštva in prečitanje revizijskega zapisnika.
2. Poročilo nadzornštva o računu za leto 1916 in odobrenje istega.
3. Izločitev udov.
4. Volitev načelnštva.
5. Volitev nadzornega svetovalstva in cenilne komisije.
6. Slučajni predlogi.

Ako bi ta na 8. uro sklicani občni zbor ne bil sklepčen, se vrši ob 9. uri istega dne z istim dnevnim redom in v istih prostorijah drugi občni zbor, kateri bode v zmislu § 38. pravil sklepal veljavno tudi ne oziraje se na število navzočih zadružnikov.

V Ljutomeru, dne 25. majnika 1917.

Ludovik Babnik,

nacelnik.

63

Spodnještajerska ljudska hranilnica in posojilnica
v MARIBORU

SPREJEMA PRIJAVE ZA VI. VOJNO POSOJILO

med uradnimi urami

C. kr. avstrijski vojaški zaklad za vdove in sirote

Najvišje pokroviteljstvo:

Njego c. in kr. Apostolstvo Veličanstvo KAREL I. in Njeno Veličanstvo cesarica in kraljica ZITA.

Z zastopstvom v Najvišjem pokroviteljstvu poverjeno:

Njuni c. in kr. Visokosti presvetli gospod generalni polkovnik nadvojvoda LEOPOLD SALVATOR in presvetla gospa nadvojvodinja BLANCA.

Deželna poslovalnica Gradec.

Zavarovanje na vojno posojilo.

Zavarovanje na vojno posojilo naj omogoči vsakomur, da podpiše s prav malimi sredstvi vojno posojilo, zadosti tako svoji patriotski dolžnosti in zajedno tudi poskrbi za svojo družino.

Vsaka zdrava oseba v starosti od 18. do 55. leta more pristopiti. Vsak znesek od K 500 do K 4000 se more zavarovati brez zdravniške preiskave. Vojno posojilo se plača v malih zneskih tekom 15. ali 20. let.

Podpisano vojno posojilo se izplača po preteklu 15 do 20 let podpisatelju samemu, ako pa bi on prej umrl, njegovi družini brez vsake obremenitve.

Zavarovanje je veljavno od prvega trenutka za vsak primer smrti, osredito tudi za slučaj vojne.

Nikomur ni treba plačati ne kolkovine, ne kakne postranske pristojbine, ne kakega prispevka zaradi neizpobitnosti, ne vojnega poviška.

Kdo hoče zadostiti svoji domovinski ljudbeni, naložiti svoje prihranke dobro in gotovo ter poskrbeti za svoje drage, naj sklene zavarovanje na vojno posojilo.

Ponudbe spremajo okrajne poslovalnice v Celju, v Slov. Gradcu, v Konjicah in Brežicah.

144

P. n. gospodom kmetovalcem

naznam, da spremam naročila na vsakovrstne.

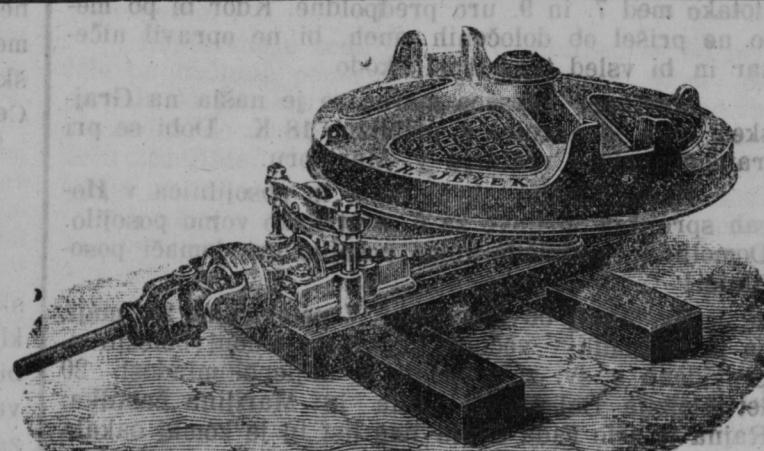
KMETIJSKE STROJE

kakor: pluge, brane, kultivatorje, sejalne in kosične stroje, stroje za obračanje sena, grablje, vitle, bencinove in plinove motorje, mlatilnice za ročni in pogon s silo, slamoreznice, reporezaunce, parilne kotle, pocinjene brzeparilnike, žitne čistilne mline, grozdne in sočivne preše in mline, naprave za vodnjake itd. — Priporočam nujne nabave ker bo v kmetijskih strojih pozneje najbrž pomanjkanje in višja cena! Cenikov ne morem razpošiljati vsled pomanjkanja istih, pač pa pošljem slike in cene zahtevanih strojev cenjenim reflektantom poštne prosto takoj! Poštna dopisnica zadostuje.

Priporočam se z odličnim spoštovanjem

IVAN HAJNÝ, Maribor n. D.

Kokošinekova ulica 32.

Lojze, brat.

465

Najboljši morski mah

za nadomestilo pravega olja za vsakovrstne solate se dobi v trgovini A. Sulčič, Zidani most. Po pošti se pošilja najmanj 6. zavitkov po povzetju. Cena za en zavitek 1 K 50 v. 428

Sprejmejo se tri ali štiri delavne moči

za napolnjevanje steklenic za slatino. Nastop takoj. Lahko bi se tudi 429

obitelj

s toliko članji stalno naselila. Naslov pove upravnštvo.

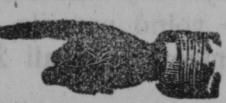
Tesarški mojster in podjetnik

Jožef Nekrep,

Maribor, Mozartova ulica št. 59,
se priporoča cenj. občinstvu na deželi in v mestu za vsakovrstna dela.

Telefon št. 15/VIII., Maribor.

Kje

Si naj kupim potrebnii molitvenik?

Vsled vojske tudi molitvenikov ni dobiti, ker knjigovezi nimajo platna in drugih potrebščin. Molitvenikov v krasnih, dragocenih vezavah sploh ni več. Zdaj pa se bližajo birmi in betri bodo iskali molitvenike za svoje birmance. Kje si jih naj načrtijo? Priporočamo, da se naj naši čitatelji radi molitvenikov vedno obrnejo na **Tiskarno sv. Cirila v Mariboru**, ki se ima na razpolago sledče molitvenike v raznih vezavah, **vse z zlatem obrezo in s poštnino vred po pristavljenih cenah**:

- A. Za otroke: 1. Otreška pobožnost po K 0.85; 2. Sv. Angel varih po K 1—; 3. Jezus, prijatelj otrok po K 1—; 4. Češena Marija po K 1·10; 1·60; 1·70; 5. V nebesa hočem po K 1—; 1·10; 6. Rajski glasovi po K 1·70; 1·80; 2·50; 2·80; 2·90; 7. Pridi sv. Duh po K 1·70.
- B. Za odrasle: 1. Marija varhinja nedolžnosti po K 1·70; 2·30; 2·40; 2·80; 2. Marija Kraljica po K 2·60; 2·80; 2·90; 3·20; 3. Pečežni Kristjan po K 1·70; 1·90.
- C. Za odrasle z velikimi črkami: 1. Sv. ura po K 1·70; 1·90; 2. Tolažba nebeška po K 2·90; 3—; 3·30; 3·60; 3. Skrbi za dušo po K 1·70; 1·90; 4. Gospod usliši moje molitve po K 1·80; 2·50; 2·80; 5. Mali duhovni zaklad po K 2—; 2·20; 2·60; 2·80.

Hrastov les

v hlođih in vejah od 10 cm. debelosti naprej kupi vsako množino po najvišji ceni tvrdka:

JULIJ ŽIGAN na Polzeli, Sav. d.

Pod istimi pogoji prevzame tudi

Kostanjev les.

Ponudbe z navedbo cene franko vagon se želijo. 420

Milo (žajfa) za pranje

1 kilo eno krono v trdih kosih,

si zelo lahko vsak sam napravi.

Natančno navodilo in pojasnilo za kuhanje takega **mila** (žajfe) za pranje posljam vsakemu po povzetju za tri krone osemdeset vinarjev. 432

KAROLINA POZENEL,
IDRIJA 262. KRAJSKO.

POZOR!

GOSPODARJI

Čas košnje je tu!

Pišite takoj po »Gorenjsko koso«, katera je zelo priljubljena vsakemu gospodarju. Izdelana je iz srebrno-jeklene kovine, tako, da lahko kosi z njo vsaka ženska.

Dobi se samo:

v »Prvi Gorenjski razpošiljalni«
Ivan Savnik, Kranj.

Cenik s 1000 slikami zastonji!

Dolgoti in cene »Gorenjske kose so:

cm	50	55	60	65	70	75
pesti	5—	5½	6—	6½	7—	7½
	K 3.50, 3.70, 3.90, 4.10, 4.30, 4.50,					
	cm	80	85	90	95	
	pesti	8—	8½	9—	9½	
		K 4.70, 4.90, 5.20, 5.50.				

Debe se tudi dobr brusni kamni, kom.
1 K, boljši K 1.50. 384

Pri večjem naročilu se dobri popust!

POZOR!

GOSPODARJI

Kostanjev les

in omrekovo skorjo

kupi vsako množino po najvišjih cenah

Jakob Vrečko,

Maribor, Cvetlična ulica štev. 8. 384

Zavarovanje vojnega posojila

c. kr. sklada avstrijskih vdov in sirot vojakov

na podlagi svojega pogodbene sporazuma s

c. kr. priv. zavarovalno družbo za življenje avstrijski

„Phönix“ na Dunaju.

Podpisovanje VI. avstrijskega vojnega posojila se je pričelo. Sklad za vdove in sirote hoče zopet tudi tokrat delovati pojasnevalno in bodrilno za vojno posojilo in zastaviti svoje moči v prid domovini.

Da se širokim plastim prebivalstva olajša vdeležba pri vojnem posojilu, se s tem opozarja na napravo zavarovanja vojnega posojila.

To zavarovanje naj vsakomur omogoči podpisati VI. avstrijsko vojno posojilo in vplačila za to po svoji izberi vplača v 15 ali 20 letih v majhnih obrokih.

Podpisano vojno posojilo se po preteklu 15 ali 20 let izroči podpisovalcu samemu, ako pa umrje poprej, pa takoj po njegovi smrti kot neobremenjeno njegovi obitelji.

Zavarovanemu ni treba plačati za vojno posojilo nobene zadače nobene kakoršnje si koli doklade in nobenih postranskih pristojbin ali kolekrov ampak volača samo prvo zavarovalnino za zavarovanega.

Zavarovalnina se lahko vplača letno, polletno, četrteletno, mesečno, pod gotovini okolščinami še celo tedensko.

Z zneskom mesečno **4** do **5** K se lahko podpiše 1000 K vojnega posojila.

Zavarovanje vojnega posojila je od prvega trenotka nadalje tudi za slučaj smrti v vojski v polni meri veljavno.

Te ugodne prilike za podpisovanja vojnega posojila naj vse slebren posluži, ki hoče storiti svojo dolžnost napram domovini, dobro in varno naložiti svoje prihranke za dolga leta in skrbeti za svojce.

Zavarovanje vojnega posojila je veljavno od prvega dne zavarovanja. Pojasnila in prijave se dobijo na okrajni poslovalnici za Maribor v poslopu **c. kr. okrajnega glavarstva v Mariboru II. nadstropje, vrata 26.**

Čevlji

z lesenimi podplati,

najboljše kakovosti, okovani, znotraj obloženi, kožuhovino.

St. 26—28	K 14—
29—34	K 17—
35—38	K 20—
39—41	K 23—
42—46	K 26—

Pošiljanje po pošti. Povzetje. Zamenjava doveljena Poštnina in stroški pošiljanja do 5 kg 1 K 40 v

M. Schram, Maribor ob D.
GOSPOSKA ULICA.

Kapljice za svinje

Cena 1 steklenice je K 1·20. O dobrem učinku teh kapljic imam mnoge priznalnih in počivalnih pisem. **F. Prull**, mestna lekararna „**kr. orlu**“ Maribor, Glavni trg št. 15

Zahvala.

Nisam verjal, da bi te kapljice kmaj pomagale. Zdaj ko sam opričal, da res pomagajo, Vam izrekam lepo hvalo ter pripovedujem edinstveno vsem svinjerejcem. Prosim, pošljite mi spet svinjskih kapljic na rdečico in ste hitre kakor merito 6 steklenic. S posebnim počitom.

Sredina vas, dan 6. avgusta 1916.

Potrtega srca naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskrenoljubljeni sin, oziroma brat, gospod

Anton Isek,

dne 4. julija 1915 pri Szastarka pri Krasniku na Rusko-Poljskem v 19. letu svoje starosti padel za cesarja in domovino.

Sv. maše zadušnice so se brale v župni cerkvi Sv. Križa na Murskem polju in v Črešnjevcu pri Sl. Bistrici na Štajerskem.

Bodi mu tuja zembla lahka!

Križevci pri Ljutomeru na Štajerskem, dne 1. junija 1917. 459

Josip in Terezija Isek, starši.

Micka Isek, sestra,

Franc in Josip Isek, brata, t. č. na bojišču.

Moja dobra mati

Frančiška

je dne 24. t. m. po daljšem bolehanju v starosti 76 let previdena s sv. zakramenti za umira oče v Gospodu zapala.

Pogreb nepozabne pokojnice se je vršil dne 26. t. m. na pokopališče farne cerkve v St. Ilju pri Velenju.

Za izraze sočutja in poslednje spremstvo blagopokojnice se vsem sorodnikom, znancem in prijateljem najprisrčneje zahvaljujem.

B. Pouč, oskrbnik.

Št. Ilj-Velenje, dne 27. maja 1917.

Vabilo
na
redni občni zbor.

Hranilnice in posojilnice
V SLIVNICI PRI MARIBORU

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

ki se vrši, dne 7. junija 1917 ob 4. uri popoldne
v posojilničnih prostorih.

DNEVNI RED:

- Poročilo načelstva in nadzorstva.
- Odobrenje računskega zaključka za l. 1916.
- Predlogi.

Ako ta občni zbor ob tej uri ne bo sklepčen,
vrši se isti ob vsakem številu udov pol ure pozneje.

NAČELSTVO.

VABILO

na

redni občni zbor

Posojilnega in hranilnega društva
pri Sv. Emi,

registrov. zadruge z omejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo dne 17. junija 1917 ob 4. ur
popoldne v posojilničnem prostoru.

DNEVNI RED:

- Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
- Poročilo načelstva in nadzorstva.
- Odobritev računskega zaključka za l. 1916.
- Poročilo o izvršeni reviziji.
- Volitev načelstva in nadzorstva.
- Slučajnosti.

450

VABILO na
redni občni zbor

Kmetijskega društva pri Sv. Emi,

reg. zad. z nem. zavezo,

ki se vrši v nedeljo dne 17. junija 1917 ob 5. uri
popoldne v posojilničnem prostoru.

DNEVNI RED:

- Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
- Poročilo načelstva in nadzorstva.
- Odobritev računskega zaključka za l. 1916.
- Poročilo o izvršeni reviziji.
- Volitev načelstva in nadzorstva.
- Slučajnosti.

451

Za vuj proti peronospori in oidiju

t. j. najnevarnejšina sovražnikoma vinske trte ter raznih drugih rastlin se je našlo novo izboljšano sredstvo, ki nadomestuje bakreno galico. To sredstvo je galici popolnoma enako. Uspeh zajamčen. Cena 100 kg 350 K. Navodilo in cenik na zahtevo zastonj. Pišite v svojem lastnem interesu takoj na „Glavno zastopstvo J. Strecker, Wolfsberg, Korosko“

Vino in sadjevec

vsako množino **A. OSET** p. Gučtan
Koroško. Na željo pridev tudi sam poskusiti in k ločenju. **Kupim** tudi prazne **steklenice** od kisle vode.

457

Seno in slamo
kupuje Zadruga v Račah.

648

Zahvala.

Dne 2. aprila 1917 je uničil požar vsa naša poslopja. Zavarovalci smo bili pri „Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani“, edinem slovenskemu zavodu te vrste, ki je škodo takoj cenila, v polne naše zadovoljnost in odškodnino tudi takoj izplačala. Zaradi tega četimo se dolžni izreči slavni „Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani“ najprisrečnejšo zahvalo ter isto in njenome poverjenika g. Martina Topolnik-a v Krščovih najtopljeje priporečamo vsem posestnikom.

Boreci, dne 10. maja 1917.

Martin Ploj I. r. Marija Stuhec I. r. Jožef Hladnik I. r.

454

A 166/17

Zavarovanje

VOJNEGA POSOJILA

c. kr. sklada avstrijskih vdov
in sirot vojakov
na podlagi svojega pogodbenega sporazuma z
c. kr. priv. zavarovalno
družbo za življenje avstrijski
„Phönix“ na Dunaju.

Podpisovanje VI. avstrijskega vojnega posojila se je pričelo. Sklad za vdove in sirote hoče zopet tudi tokrat delovati pojasnevalno in bodrilno za vojno posojilo in zastaviti svoje moči v prid domovini.

Da se širokim plastim prebivalstva olajša vležba pri vojnem posojilu, se s tem opozarja na napravo **zavarovanja vojnega posojila**.

To zavarovanje naj **vsakomur** omogoči podpisati VI. avstrijsko vojno posojilo in vplačila za to po svoji izberi vplača v 15 ali 20 letih v majhnih okrokih.

Podpisano vojno posojilo se po preteklu 15 ali 20 let izroči podpisovalcu samemu, **ako pa umre poprej**, pa takoj po njegovi smrti kot neobremenjeno njegovi obitelji.

Zavarovanemu ni treba plačati za vojno posojilo **nobene zadače nobene kakorjenje si kolik doklade in nobenih postranskih pristojbin ali kolekov ampak vplača samo prvo zavarovalnino** za zavarovanega.

Zavarovalnina se lahko vplača letno, polletno, četrletno, mesečno, pod gotovini okolščinami še celo tedensko.

Z zneskom mesečno 4 do 5 K se lahko podpiše 1000 K vojnega posojila.

Zavarovanje vojnega posojila je od prvega trenotka nadalje tudi za slučaj smrti v vojski v polni meri veljavno.

Te ugodne prilike za podpisovanja vojnega posojila naj se slehern posluži, ki hoče storiti svojo **dolžnost napram domovini, dobro in varno naložiti svoje prihranke za dolga leta in skrbeti za svojce**.

Zavarovanje vojnega posojila je veljavno od prvega dne zavarovanja. Pojasnila in prijave se dobijo na okrajni poslovniči za Ptuj v minoritskem županiju v Ptuju.

452

**Kislo zelje,
belo repo,**

kupuje trgovine Poš,
Maribor, Koroška cesta 20.

Semena

zanesljivo kaljiva kupujte samo pri tvrdki

Ivan Ravnikar - Celje.

Na primer: deteljno seme, peso Mamut, rdečo in rumeno, zeleno travino seme, vrtno in cvetlično po najnižjih dnevnih cenah.

Stare cape in cunje

kupuje po visokih cenah vsake množino
JANKO ARTMAN, St. Jur ob juž. žel.

Krapinske- Toplice lečilo protin, revmatizem
(Hrvatske) Pejsnila in cinkni brezplačno išjas.

Moštna esenca!

Z eno steklenico moštno esence za 11 K lahko pripravite 150 litrov izberne domače pijače. Za pripravo te izvrstne in neškodljive domače pijače se je dobilo uradno dovoljenje. Dobiva se samo v medicinalni drožeriji **Maks Wolfram**, Maribor, Gospeska ulica 33.

888